İSTANBUL 3

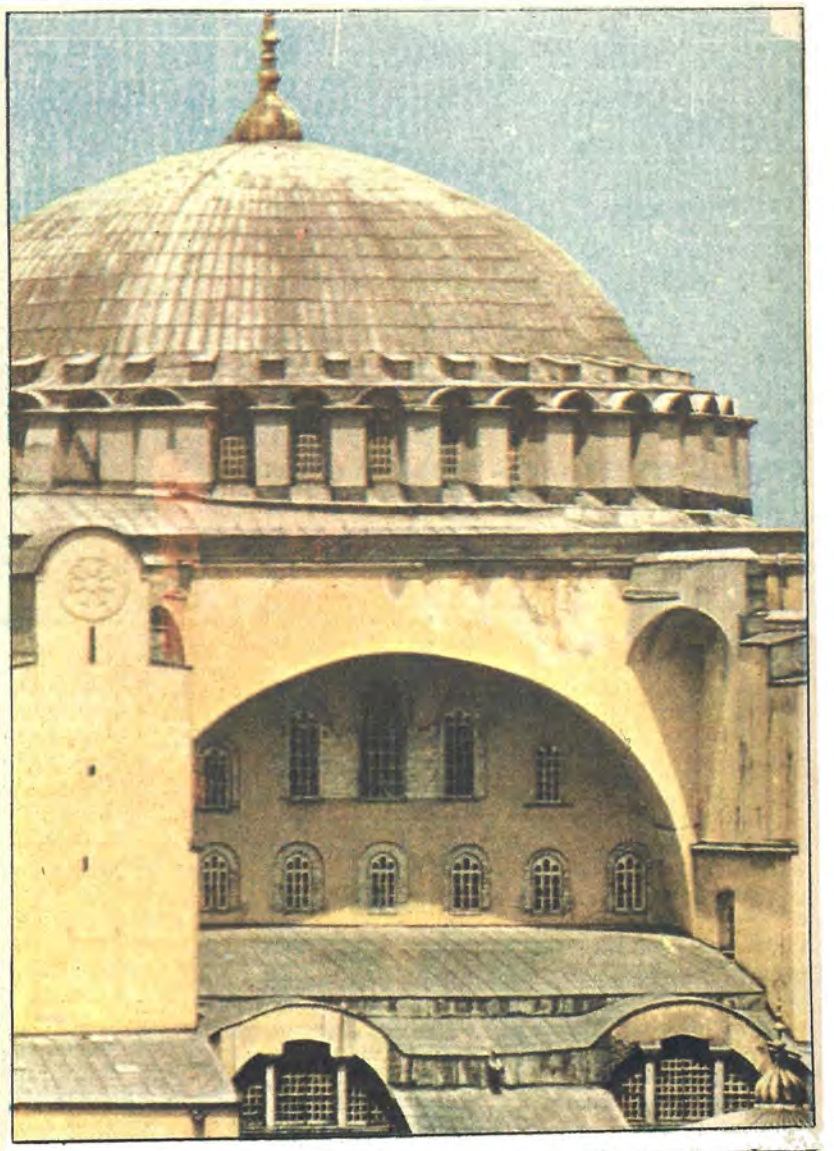

EŞSİZ TARİH HAZİNELERİNİ DOĞAL GÜZELLİKLERİ TAMAMLAR

YAĞMA

—Ümit Yaşar'a—

Boğaz'ın bir kıyısında, aydınlık
Pencerelerde —her bulutun yolu—
Bir mevsim, seninle başbaşa kaldık,
Yaşadıkdı bir zaman İstanbul'u.

Akan suda kuş gibi gemilerle,
Eski evler ve tenha sokaklarla,
Şarkı gibilerle, düş gibilerle
Sarmaş dolaş... Olmaz bir dünya

Tığ gibi minareleriyle, kendi
Kendisinde güzel, tek, yüce, kutlu
Bir ölümsüzlükler, zaferler kenti
Bugün yenilgilerle, yasla dolu.

Her şey değişiyor, kalbimiz bile,
Ama yüzyıllarla beslı bir şehir
İnsan yaşamından daha da hızla
Bunca çabuk nasıl yok olabilir?

Ve o İstanbullular... doygun, uçuk,
Sanki bir gelecek tufandan haber
Almışlarcasına hep, çoluk, çocuk,
Göksel gemilere binip gitmişler.
Ne kadar yalnızız şu akşam vakti,
Bir selâm bile yok artık verilen;
Anlamsız turistler gibiyiz şimdi
Kapalıçarşı'da sen, Köprü'de ben.

Ruhumuz Boğaz'da, o eski yerde,
Yeni akımları umursamadan,
Bir hayalet gibi pencerelerde
Ne denli beklese de... hiçbir zaman.

Bir Tanrı ve tarih güzeli, tabu;
Güneş ve sula mucizesi, bir giz...
Her zaman sonsuz elbet, İSTANBUL bu.
Körelen belki de biziz... kalbimiz.

Ahmet Muhip Dıranas

İSTANBUL'un eşsiz birer hazine niteliğini taşıyan tarihî eserleri Bizans ve Osmanlı dönemleri yapıları olarak iki ana bölümde toplanır.

BİZANS DÖNEMİ

ANEMAS ZİNDANLARI: Edirnekapı'dan Haliç'e inen surların denize bakan tarafındadır. Bizans devrinin en büyük hapishanesidir. Surlara bitişik olarak inşa edilmiştir. Yuvarlak kemerleri ile dikkat çekmektedir.

AYASOFYA: Bizans'ın en ünlü kilisesidir. 337 yılında İmparator Konstantin tarafından yaptırılmıştır. Bir yangın sonucu ağır hasar gören kilisenin yerine İmparator Justinianus tarafından yeryüzünde bir benzeri daha görülmemiş bir heybet ve görkemde yeniden inşaa edilmiştir. Çağında dünyanın en geniş ve en yüksek kubbesine sahip olan Ayasofya 1453 yılında İstanbul'un Türkler tarafından fethinden sonra cami haline getirilmiştir. 1935 yılına kadar cami olarak kullanılmıştır. Atatürk'ün emriyle müze haline getirilirken üzeri ince bir sıva ile kapatılmış bulunan mozaik panoları tekrar ortaya çıkarılmıştır. Ayasofya bugün müze olarak her yıl onbinlerce kişi tarafından ziyaret edilmektedir.

AYA İRİNİ: Bizans'ın Ayasofya'dan sonra en büyük kilisesidir. IV. yüzyılda yapılmış Nika isyanı sırasında yanmış, Ayasofya ile birlikte yeniden inşa edilmiştir. 20 pencereli kasnak üzerinde büyük bir kubbesi vardır. Mihrap kubbesinde bir haç resmi bulunmaktadır. Bir ara askerî müze olarak kullanılan bu kilisenin yanından Ayasofya'nın altına kadar uzanan ve "Jüstinianus Sarnıcı" adıyla anılan üç koridorlu, 47 direkli bir yeraltı yolu bulunmaktadır.

BİNBİR DİREK: Sultanahmet'te Adliye ve Sarayı'nın hemen yanındadır. Bizans zamanında su sarnıcı olarak kullanıldığı bilinmektedir. Halen kuru durumdadır. İçindeki mermer sütunların çokluğundan ötürü "Binbirdirek" adıyla anılmaktadır.

BOZDOĞAN KEMERİ: Saraçhanebaşı'nda, Atatürk Bulvarı üzerindedir. Belediye Sarayı'nın karşısına rastlayan bu kemerler 364-378 yılları arasında şehre su getirmek üzere inşaa edilmiştir.

Sizlere hizmet vermekten mutluyuz

Merkez Şube
GALATA ŞUBESİ
Adres: Kemeraltı No: 91/93 Telefon: 44 16 39 - 44 37 29 - 44 41 66

Sefaköy Silahtarağa Şişli Unkapanı Ümraniye Üsküdar
Yeşiltepe Zeytinburnu

ANADOLU BANKASI
Hazine Bankası

Büyük bir kısmı yıkılmış bulunan iki katlı kemer taş örgüsü olarak bina edilmiştir.

ÇEMBERLİTAŞ: Adını verdiği semttedir. İmparator Konstantin tarafından 330 yılında yaptırılmıştır. Üzerinde bulunan imparatorun heykeli sonradan tahrip olmuştur. Bir yangın sırasında ağır hasar gören mermer sütun yer yer çatladığından etrafı demir çemberler içine alınmıştır. Hazret-i İsa'nın gerildiği çarmıhın bu sütunun dibinde gömülü olduğu söylenmektedir.

GALATA KULESİ: Bizans İmparatoru 1. Zeno tarafından V. yüzyılda yaptırıldığı söylenir. XIV. yüzyılın başlarında Cenevizliler Galata kesimiile birlikte bu kuleyi ele geçirmişler ve Bizans ile limanı gözetleme kulesi olarak kullanmaya başlamışlardır. Fetihten sonra yüzyıllar boyunca yangın gözetleme kulesi olarak hizmet gören kule, son yıllarda esaslı bir restorasyondan geçirilmiş, içinde restoranı, gazinosu ve çeşitli salonları bulunan bir turistik tesis haline getirilmiştir.

HİPODROM: Atlı araba yarışlarının yapıldığı ve Bizans'ın en şaşaalı devirlerinde büyük heyecanlara sahne olan bu yer Sultanahmet-te'dir. Bugün Sultanahmet Camii ile Tapu Daiesi arasındaki alanda, park olarak kullanılmaktadır. Parktaki sütun ve dikilitaşlar "Hipodrom" zamanından kalmadır.

İMRAHOR: Yedikule'dedir. Bizans zamanında Studion Bazilikası olarak yapılmıştır. Günümüze ulaşabilen Bizans bazilikalarının en eskisi ve en büyüğüdür. İstanbul'un fethinden sonra camie çevrilmiştir. Bugün İmrahor Camii adıyla anılmaktadır.

KIZTAŞI: Fatih semtinin aynı adla anılan mahallesindedir. İmparator Marcianus tarafından diktirilmiş mermer bir sütundur. Bizans stilinde bir başlığı vardır.

KIZ KULESİ: İstanbul Boğazı'nın Marmara Denizi ağzındadır. Deniz içinden yükselen bir kayanın üzerinde yapılmıştır. Hakkında çeşitli efsaneler vardır. Bunlardan biri, falcıların imparatora kızının zehirli bir yılan tarafından sokularak öldürüleceğini söylemeleri üzerine imparator tarafından denizin ortasında, yılanın gelmesine imkân olmayacağı bir noktada bu binayı yaptırarak kızını orada muhafaza altına almış, ancak bir meyve sepetine gizlenen yılan buraya girerek kızı zehirlemiştir. Osmanlı döneminde deniz feneri olarak kullanılmaya başlayan Kızkulesi halen bu hizmetini sürdürmektedir. Osmanlı döneminde kayli değişikliğe uğramıştır. İstanbul'a sembol olmuş yapılardan biriir.

SURLAR

Bizans'ı çepeçevre kuşatan surlardan günümüze oldukça az bir bölümü kalabilmiştir. En sağlam durumda olanlar, Yedikule'den başlayıp Topkapı-Edirnekapı-Ayvansaray doğrultusunda Haliç'e inen bölümdür. Bunun dışında Ahırkapı ile Yenikapı arasındaki surlar da oldukça sağlam durumdadır. Bu surlarda kentin kara ve deniz yoluyla bağlantısını sağlayan birçok kapılar bulunmaktaydı. Bunlardan bir bölümü de günümüze ulaşmıştır. İstanbul'un bellibaşlı sur kapıları şunlardır:

YALDIZLI KAPI: Vaktiyle üç kemerli bir tak şeklinde olan bu kapı zafer törenleri sırasında kullanılır, imparatorun arabası bu kapının orta gözünden geçerdi.

YEDİKULE KAPISI: Adını taşıyan semttedir.

SİLİVRİ KAPISI: Yedikule'den Topkapı istikâmetinde ikinci kapıdır.

MEVLEVİHANE KAPISI: Aynı yolun, üzerindedir. Bizanslıların porta Melendesia adıyla andıkları bu kapı, günümüzde de ayaktadır.

TOPKAPI'SI: Bizanslıların Porta Ayos Romanos adıyla andıkları bu kapı fetih sırasında top atışlarıyla yıkıldığından Topkapı'sı adıyla anılmaktadır.

SULUKULE KAPISI: Topkapı-Edirnekapı arasında, Edirnekapı'ya daha yakın bir noktadır.

EDİRNEKAPI: Adını taşıdığı semtte olup, halen bir sağlam bir durumdadır. Edirne yoluna açılan kapı olduğundan Osmanlı döneminde bu adla anılmıştır.

KONSTANTİN KAPISI: Konstantin Sarayı'nın aşağısındadır. Bugün duvarla örülü durumdadır.

EĞRİKAPI: Porto Caligaria adıyla anılanbu kapı ayakta olup, adını taşıdığı semttedir.

AYVANSARAY KAPISI: Kara sularının Haliç yakınındaki son kapısı olup, halen bir bölümü ayaktadır.

BALAT KAPISI: Haliç üzerindedir.

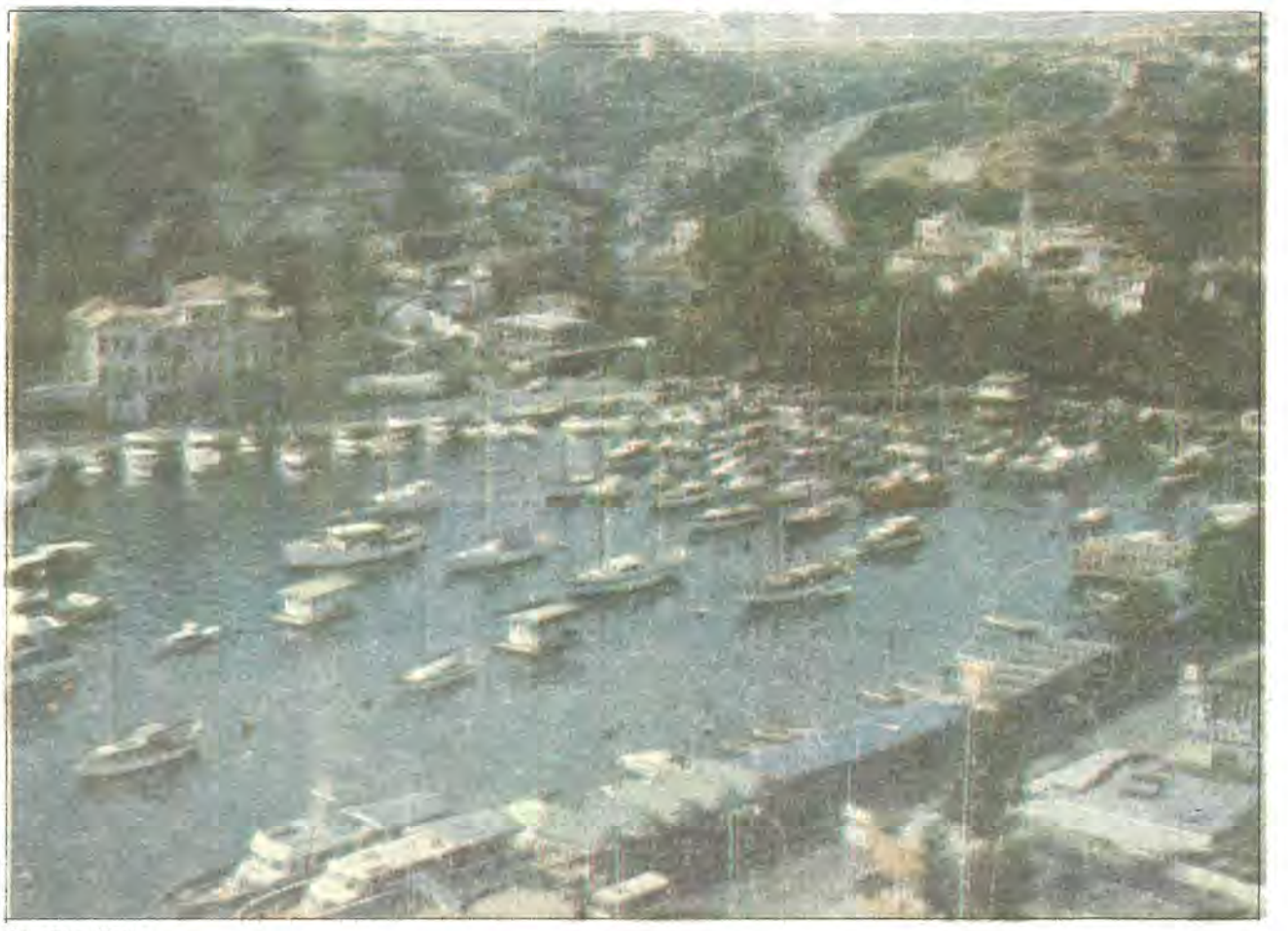

Tarabya Koyu...

Sultanahmet Parkı...

FENER KAPISI: Haliç üzerinde, adını taşıdığı semttedir.

DEMİRKAPI: Sarayburnu yakınlarındadır.

YENİ AYAKAPISI: Fetihten sonra Türkler tarafından açtırılmıştır.

CİBALİ KAPISI: Adını taşıdığı semttedir.

UNKAPANI KAPISI: Unkapanı semtinde olan bu kapıdan günümüzde hiçbir iz bulunmamaktadır. Bizans surlarının önemli kapılarından biri olup Porta Plesea Mesa adıyla anıldığı bilinmektedir.

ODUN KAPISI: Haliç üzerindedir.

BALIKPAZARI KAPISI: Haliç üzerinde, Eminönü'ne yakın bir noktada olduğu bilinen bu kapıdan da eser yoktur.

BAHÇEKAPISI: Eminönü ile Sirkeci arasındaydı. Haliç'i kapatan zincirin bir ucunun buraya bağlı olduğu bilinir. Günümüzde hiçbir iz kalmamıştır.

AHIR KAPISI: Marmara Denizi'ne açılan kapılardan biridir.

ÇATLADI KAPI: Marmara Denizi'ne açılan kapılardan bir başkasıdır..

SARAYLAR

TEKFUR SARAYI: Konstantin Sarayı diye de anılır. Kariye Camii'nin yukarısında surlara bitişik tarafta yaptırılmıştır. Üç katlı olan bu sarayın günümüze bazı kısımları harabe halinde intikal etmiştir.

BÜYÜK SARAY: Sultanahmet Camii'nin yerinde olduğu bilinir. Büyük Konstantin tarafından yaptırılan bu görkemli saray, Ayasofya'nın arkasından Hipodrom'a kadar uzanan sahayı kaplamakta idi. Latin istilası sırasında yakılıp yıkılmıştır. Sarayın bulunduğu alana daha sonra Saltanahmet Camii yapılmıştır.

YEREBATAN: Sultanahmet semtinde, Ayasofya'nın, karşısında bir yeraltı sarnıcıdır. VI. yüzyılda Imparator Justinianus tarafından yaptırılmıştır. Su ile dolu bulunan sarnıcı 336 mermer sütun ayakta tutmaktadır. Halen yeraltı müzesi olarak kullanılmaktadır.

KARİYE CAMİİ: V. yüzyıl yapısı bir Bizans kilisesi iken fetihten sonra camie çevrilmiştir. Mozaiklerinin güzelliği ile ünlü olan bu kilise halen müze olarak kullanılmaktadır.

DİKİLİTAŞ: Sultanahmet Parkı'nın ortasındadır. İmparator I. Theodos tarafından 379-395 yılları arasında büyük zahmetlerle Mısır'dan getirtilmiştir. Yekpare bir granit sütun olup, dört yüzünde hiyeroglif yazısıyla Mısır Firavunu Totmosis'in otuz saltanat yılını anlatan bir kitbe bulunmaktadır.

YILANLI SÜTUN: Sultanahmet Parkı'ndadır. V. yüzyılda Mora'dan getirtilip buraya yerleştirilmiştir. Birbirine sarılmış durumda, tunçtan yapılan iki yılanın başları kopmuş bulunmaktadır.

ÖRME SÜTUN: Büyük Konstantin tarafından diktirilmiş olup, üzerindeki kitabelerin bulunduğu mermerlerin latin istilası sırasında sökülüp parçalandığı bilinmektedir. Sütun örme taş halindedir.

GOT SÜTUNU: Gülhane Parkı'nın içinde, Topkapı Sarayı üçüncü kapısının hemen önündedir. Vaktiyle bu sütunun üzerinde İstanbul'u kuran Megara hükümdarı Byzas'ın bir heykelinin yer aldığı söylenir.

MOZAİK MÜZESİ: Sultanahmet'tedir. Eski Bizans mozaiklerinin bulunduğu ve bu sanatın en güzel eserlerinin sergilenmekte olduğu bir açıkhava müzesidir.

CAMİYE ÇEVRİLEN KİLİSELER

İstanbul'daki Bizans devri eserleri arasında fetihten sonra camiye çevrilmiş bazı eski kiliseler de bulunmaktadır. Bunların en önemlileri şunlardır:

BODRUM CAMİİ: Mesihhalipaşı Camii adıyla da anılır. Lâleli'dedir. Eski adı Mirleon Kilisesi olup, bazı Bizans imparatorlarının bu camiin bodrumunda gömülü oldukları söylenir.

KÜÇÜK AYASOFYA CAMİİ: Jüstinianus tarafından yaptırılmış Sergiobaküs Kilisesi'dir. Adını taşıdığı semttedir. 527-536 yılları arasında inşaa olunmuştur. mozaiklerinin güzelliği ile tanınır.

KALENDERANE CAMİİ: Şehzadebaşı semtindedir. Nartex Kilesisi olarak IX . yüzyılda yapılmıştı.

ARAP CAMİİ: Galata'nın Perşembepazarı semtindedir. Arapların 715 yılındaki Bizans muhasarası sırasında cami olarak inşaa edilmişti. XIV. yüzyıldaki latin istilası sırasında kiliseye çevrilmiş, fetihten sonra tekrar cami haline dönüştürülmüştür.

VEFA CAMİİ: Vefa semtindedir. IV. yüzyılda yapılmıştır. Planı haç şeklinde olup, Molla Güranî tarafından camii haline getirilmiştir.

ESKİ İMARET CAMİİ: Unkapanı'ndadır. XI. yüzyılda inşa edilen Pontepepto Kilisesi iken Fatih zamanında camii haine getirilmiştir.

KİLİSE CAMİİ: Zeyrek'tedir. 1125 yılında İmparatoriçe İrini tarafından Pantokrator Kilisesi olarak inşa ettirilmiştir. Önündeki lâhit taşının bu imparatoriçeye ait olduğu söylenir.

HALİLİYE MESCİDİ: Zeyrek'tedir. Eski bir Bizans manastırından camiye çevrilmiştir.

DEMİRCİLER CAMİİ: Zeyrek'tedir. VI. yüzyılda Aya Teofano Kilisesi olarak yaptırılmıştır.

İSAKAPISI MESCİDİ: Davutpaşa Camii yakınındadır. Eski bir Bizans kilisesi olup, yıkık durumdadır.

İMRAHOR CAMİİ: Yedikule'dedir. 463 yılında Stüdyon adında bir zengin tarafından Aya İrini Kilisesi olarak inşaa ettirilmiştir. II. Bayezit'in imrahoru İlyas Bey tarafından camiye çevrilmiştir.

KOCAMUSTAFAPAŞA CAMİİ: Sümbülefendi Camii diye de anılır. Bizans manastırı olarak VI. yüzyılda havarilerden Aya Andria'nın adına bina olunmuştu. Daha sonra Theodora tarafından kilise haline getirildi. Kocamustafapaşa camiye çevirtti.

DENİZABDAL MESCİDİ: Topkapı'dadır. Bizans zamanında Aya Filipos Ma-

nastırı idi.

MANASTIR MESCİDİ: Topkapı'dadır. Bizans zamanında Aya Romanos Manastırı idi.

KEFELİ MESCİDİ: Draman'dadır. Vaktiyle Aya Nikola Kilisesi idi.

AHMET PAŞA MESCİDİ: Fatih, Çarşamba'dadır. Bizans zamanında Aya Yani Kilisesi idi.

GÜL CAMİİ: Cibali'dedir. Bizans zamanında Theodosya Kilisesi idi.

FETHİYE CAMİİ: Fatih ÇarşambadadırVaktiyle Maria Pamakaristos Kilisesi idi.

TOKLUDEDE MESCİDİ: Ayvansaray'dadır. Bizans zamanında Aya Tekla Kilisesi idi.

ATİKALİ CAMİİ: Ayvansaray'dadır. Bizans zamanında Aya Marko Kilisesi idi.

OSMANLI DÖNEMİ

İstanbul, Osmanlı eserleri bakımından da yurdun en zengin köşesidir. Güzel İstanbul, Osmanlı mimarîsinin en güzel eserleri, hatta şaheserleri ile süslenmiştir. Bu eserler; Camiler, çeşmeler, çarşılar ve hisarlar olarak dört ana grupta toplanabilir.

İstanbul, birbirinden güzel camileri ile **"Camiler Şehri"** veya **"Minareler Beldesi"** gibi adlarla da anılır. İstanbul'un belli başlı camileri şunlardır: .

ATİKALİPAŞA CAMİİ:
XV. yüzyıldan kalma bir yapıdır. Bânisi, Vezîr Hadım Ali Paşa'dır. Adıyla anılan semttedir. İstanbul'un en eski camilerinden biridir.

ATİK VÂLİDE CAMİİ:
III. Sultan Murad'ın annesi Nurbanû Valide Sultan tarafından 1853 yılında Üsküdar'da yaptırılmıştır. Mimar Sinan'ın eseri olduğu sanılmaktadır.

BAYEZİT CAMİİ:
İnşaasına 1501 yılında başlanmış, 1506 yılında tamamlanıp ibadete açılmıştır. Bânisi II. Sultan Bayezit'tir. Mimarî tarihimizde klâsik devrin müjdecisi kabul edilen eserin mimarı Üstad Hayreddin ve Yakup Şah'tır. Kapısı üzerindeki kitabe, üstad Şeyh Hamdullah'a aittir.

BEYLERBEYİ CAMİİ:
I. Sultan Abdülhamid tarafından 1778 yılında Beylerbeyi'nde, denizin hemen kenarına yaptırılmıştır. İki minareli güzel bir camiidir. Mimarının Tahir Ağa olduğu sanılmaktadır.

CİHANGİR CAMİİ:
Kanunî Sultan Süleyman tarafından, küçük yaşta ölen şehzâdesi, Cihangir adına yaptırılmıştır. Adını taşıyan semttedir. Mimar Sinan'ın eseridir.

ÇİNİLİ CAMİİ: Üsküdar'dadır. IV. Sultan Murad ile Sultan İbrahim'in anneleri Kösem Mahpeyker Valide Sultan tarafından 1640 yılında inşaa ettirilmiştir. İçindeki çinilerin güzelliğinden ötürü bu adla anılmaktadır. Mimarı belli değildir.

DOLMABAHÇE CAMİİ:
I. Sultan Abdülhamid'in annesi, Bezmiâlem Valide Sultan tarafından yaptırılmasına başlanan camii, 1855 yılında Sultan Abdülmecit tarafından tamamlanmıştır. Adını taşıyan semtte. denizin hemen kenarında güzel mimarisiyle gözleri okşayan bir camiidir. Mimarı Balyan'dır.

EYÜP SULTAN CAMİİ:
1458 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından yaptırılmıştır. Yanında, Hazret-i Muhammed'in sancaktarı Ebu Eyyûb-el Ensarî'nin türbesi vardır. İstanbul kuşatması sırasında Fatih Sultan Mehmed'in hocası büyük İslâm bilgini Akşemseddin tarafından Hazret-i Eyyûb'un kabrinin bulunması üzerine, Fatih Sultan Mehmet tarafından bu kabrin üzerindeki türbe ile yanındaki cami inşa ettirilmiştir. Cami, bugünkü şeklini III. sultan Selim zamanında almıştır.

FATİH CAMİİ
1471 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından yaptırılmıştır. Camiin, hemen yanında Fatih Sultan Mehmet'in türbesi yeralmaktadır. Ayrıca mektep, kütüphane, sekiz adet âli medrese ile imaret, kervansaray, tabhane, darüşşifâ ve hamamdan ibaret pek büyük bir külliye teşkil etmektedir. Mimarı Sinaneddin Yusuf'tur. İstanbul'un en büyük ve en güzel camilerinden biridir. 1766 yılındaki şiddetli depremde hasar gören cami, III. Sultan Mustafa tarafından mimar Mehmet Tahir Ağa'ya tâmir ettirilmiştir.

HAMİDİYE CAMİİ:
Beşiktaş'ın Yıldız semtindedir. Yıldız Camii diye anılmaktadır. II. Sultan Abdülhamit tarafından yaptırılmıştır. Mimarı Balyan'dır. Osmanlı hükümdarlarının yaptırdığı son camilerden biri olup, 1886 yılında tamamlanıp ibadete açılmıştır.

HEKİMOĞLU ALİPAŞA CAMİİ:
I. Sultan Mahmut ve III. Sultan Osman zamanlarının sadrâzamlarından Hekimoğlu Ali Paşa tarafından 1734 yılında yaptırılmıştır. Davutpaşa'dadır. Mimar Ömer Ağa'dır.

HIRKA-İ ŞERİF CAMİİ:
Sultan Abdülmecid tarafından, Hırka-i Şerif'in muhafazası ve ziyaretini temin amacıyla yaptırılmıştır. Kutsal hırka, Hazret-i Muhammed (A.S.) tarafından Veysel Karani'ye hediye edilmiştir. İstanbul'a getirildiğinde Fatih civarındaki kârgir ve tonozlu bir binada muhafaza olunmuş, 1851 yılında bu camiin inşaası üzerine buraya nakledilmiştir. Renkli taşlardan mozayik süslemeli binberi, mihrabı, kürsüsü pek güzel eserlerdir.

KILIÇALİ CAMİİ:
Kaptan-ı Deryâ Kılıç Ali Paşa tarafından 1580 yılında yaptırılmıştır. Tophane'dedir. Mimar Sinan'ın eseri olup, yanında bir de hamamı bulunmaktadır. Camiin bânisi Kılıç Ali Paşa, bu camiin haziresinde gömülüdür. Küçük, fakat nefis mimarîsi ile gözleri okşayan bir camiidir.

FİRUZANAĞA CAMİİ:
II. Sultan Bayezit'in hazinedarı Firuz Ağa tarafından yaptırılmıştır. Divanyolu'ndadır. Kapı kitabesi, ünlü hattat Şeyh Hamdullah'ın eseri olup, camiin 1491 yılında yaptırıldığını göstermektedir.

HASEKİ CAMİİ: Kanunî Sultan Süleyman'ın karısı Hürrem Sultan tarafından 1538 yılında yaptırılmıştır. İmaret, darüşşifâ, mektep, çeşme ve sebili ile güzel bir külliye teşkil etmektedir. Mimar Sinan'ın eseridir.

İVAZEFENDİ CAMİİ:
Kazasker İvaz Efendi tarafından 1585 yılında yaptırılmıştır. Eğrikapı'dadır. Mimar Sinan'ın eseri olup, nefis çinilerle süslü mihrabı fekalâde güzeldir.

FINDIKLI CAMİİ:
İstanbul Kadısı Molla Mehmet Çelebi tarafından 1589 yılında Fındıklı'da, denizin hemen kenarında yaptırılmıştır. Mimar Sinan'ın eseridir. Küçük, fakat çok güzel mimarisi ise, göz ve gönülleri okşayan cami, bânisinin adına izafeten "Molla Çelebi Camii" adıyla da anılır.

CERRAHPAŞA CAMİİ:
III. Sultan Mehmet'in sadrâzamlarından Cerrah Mehmet Paşa tarafından 1593 yılında yaptırılmıştır. Cerrahpaşa semtinde olup, ünlü mimar Davud Ağa'nın eseridir.

ÇORLULU ALİPAŞA CAMİİ:
III. Sultan Ahmet devri sadrâzamlarından Çorlulu Ali Paşa tarafından 1704 yılında yaptırılmıştır. Çemberlitaş'tadır. Camiin yanında medrese ve mektep de bulunmaktadır.

BEŞİRAĞA CAMİİ:
Kızlarağası Hacı Beşir Ağa tarafından 1745 yılında yaptırılmıştır. Babıâli civarındadır. Küçük, fakat nefis barok üslûbu mimarisi ile dikkati çeken bir yapıdır.

LALELİ CAMİİ:
III. Sultan Mustafa tarafından 1764 yılında yaptırılmıştır. Adını verdiği semttedir. Mimarının Mehmet Tahir Ağa olduğu sanılmaktadır.

MİHRİMAH CAMİİ:
Edirnekapı'dadır. Kanunî Sultan Süleyman'ın kızı Mihrimah Sultan tarafından 1555 yılında yaptırılmıştır. Mimar Sinan'ın eseri olan pek güzel bir camidir.

MİHRİMAN CAMİİ:
Üsküdar'dadır. Kanunî Sultan Süleyman'ın kızı Mihrimah Sultan tarafından 1547 yılında yaptırılmıştır. Mimar Sinan'ın nefis eserlerinden biridir. Üsküdar İskele Camii adıyla da anılır.

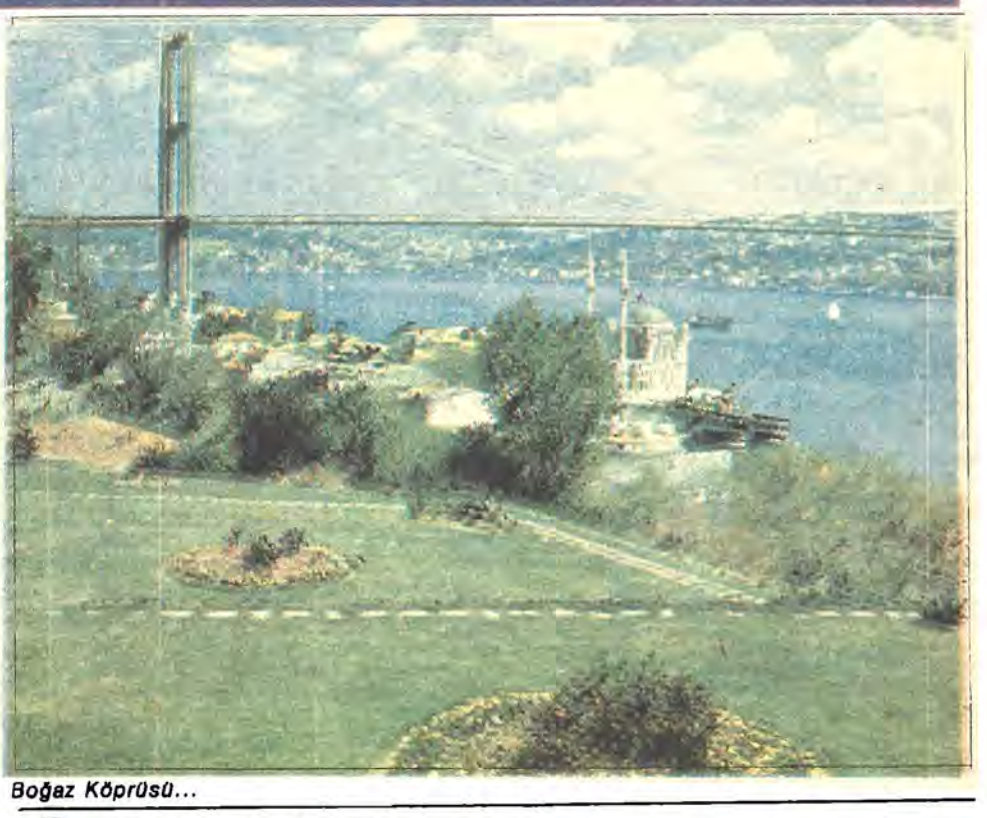

Boğaz Köprüsü...

Garanti Bankası Sunar

İstanbul'un Osmanlı dönemi eserleri Garanti Bankası tarafından hazırlanmıştır

"1907 YILININ DERSAADET'İ HENÜZ BEŞYÜZBİN KIŞILIK BİR BAŞKENTTİR"

"1907 yılının Dersaadet'i henüz beşyüz bin kişilik bir başkenttir. Sokaklarında atlı tramvaylar olan bir İstanbul. Eyyam, İstanbul dükalığında yalnız İstanbulluların oturduğu tekelci bir eyyamdır. Belli semtler, yüzyıllar boyu, oraların sâkinlerine belli bir damga vurmuş gibidirler. Çeşnicibaşılar, nasıl bir tadımda İstanbul sularını, şu Hamidiye'dir, şu Tomruk, şu Sırmakeştir, şu Taşdelen diye ayırdedebiliyorlarsa, her bakmasını ve görmesini bilen göz de bir bakışta İstanbulluları, şu Beykozludur, şu Modalı, bu Üsküdarlıdır, şu Taşkasaplı diye teşhis edebilmektedir. Bu semtler içinde Beylerbeyi'nin ayrı bir yeri vardır. Beylerbeyi, eski Boğaziçi'nin en kalburüstü bürokratlarını barındıran, âdabın, erkânın, teşrifatın, Osmanlı güngörmüşlüğünün simgesi, bir köşesidir. Sabahleyin memurları İstanbul'a indiren Şirket-i Hayriye vapuru, her iskelede üç-dört dakika durduğu halde, Beylerbeyi'nde on-onbeş, bazen de yirmi dakika bekler. "Önce siz buyurun beyefendi","Estağfurullah siz buyurun", "İmkânı yok mirim, vallahi geçmem", "Türabınız olayım, kerem edin", "And verdim ama, vallahi geçmem" şeklindeki alcak gönüllülük yarışı nihayet kaptanın sabrını taşırır, düdüğünü birkaç kez çalmak zorunda bırakır. Beylerbeyi'nin bu özelliği, "Çengelköy'ün zerzevatı,Kuzguncuk'un muzahrefatı, Beylerbeyi'nin teşrifatı" şeklinde dillere pelesenk olmuştur. İskelenin yanında Beylerbeyi Camii, sahilde İsmail Hakkı Paşa Yalısı, Hasip Bey Yalısı, Mısırlı Prenses Fatma Hanım'ın yalısı. "Mektepler olmasa Maarif'i ne güzel idare ederdim" sözü ile meşhur Haşim Paşa'nın yalısı. Boğaz, sularının aynasında kendilerini seyrederler. İki de tekkesi vardır Beylerbeyi'nin o tarihte. Seyit Efendi Dergâhı ve İstavroz Tekkesi. Arka tepelerde koyu selvileri ile, Küplüce mezarlığı uzanır, her Beylerbeyi'linin son barınağı. Babam da, annem de, iki tarafı büyük babalarım da, hep Beylerbeyili oldukları için, Beylerbeyi ekolü nedir çokiyi bilirim. Çünkü içinde yetiştim. Sait Faik, bir öyküsünde Üsküdarlıyı çizer. Adapazarlı olmasına karşın çok da iyi çizer. Kısmet olursa ben de bir gün Beylerbeyiliyi çizmek isterim. Tabiî o zamanki Beylerbeyiliyi. Bugünkü nüfus patlaması, bu eski semtlerin sâkinlerinin ayrıcalıklarını önüne sürüp götürdü. Böylesi belki daha halkça ve de hakça bir olgudur. İstanbul'un güzelliği niye yalnız orada doğup büyüyenlerin tekelinde kalsın? Neden her yer, herkesin malı olmasın? Buraya kadar iyi hoş da, her yurttaşı, o güzelliklerin değerini anlayacak, onu kendi bahçesi gibi koruyacak bir eğitim tarzından geçirmek de şart. Tıpkı eskiden olduğu gibi. Hoyratlığı ve zevksizliği şiar edinen bir halkçılık, gerçek halkçılık olamaz. Olsa olsa kaba kalabalıkçılık olur."

HALDUN TANER

"ÖLÜRSE TEN ÖLÜR
CANLAR ÖLESİ DEĞİL"DEN

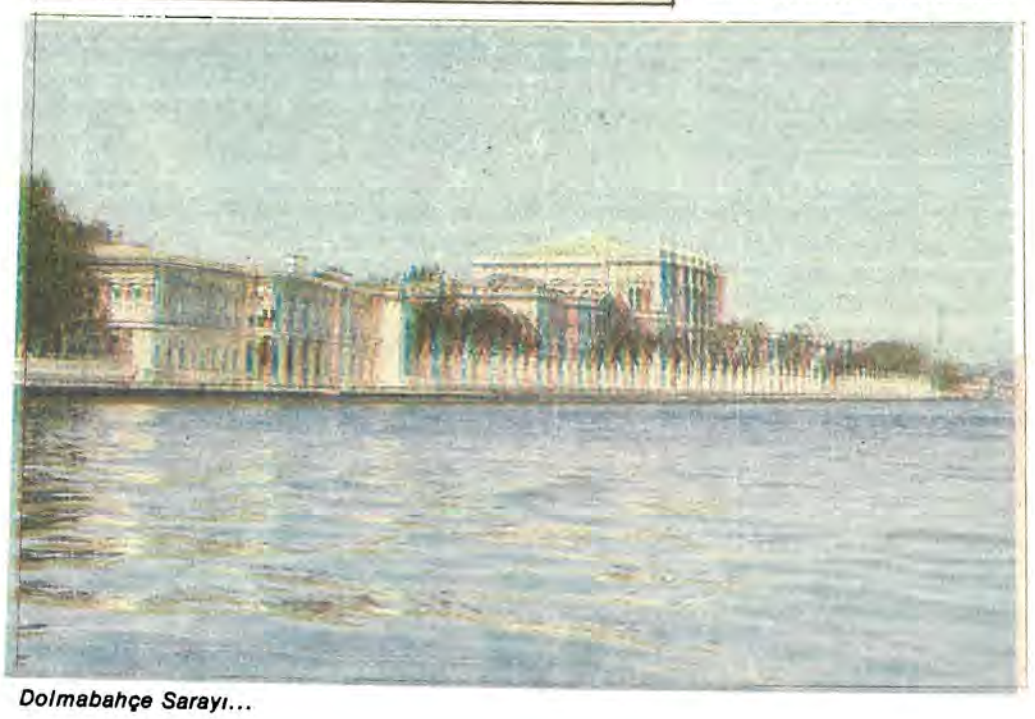

Dolmabahçe Sarayı...

ULUSLARARASI
ETAP
OTELLERİ,
ÜÇ BÜYÜK KENTİMİZDE
DÖRT BÜYÜK OTELİ İLE
İYİ HİZMET
VERMENİN
GURURUNU YAŞAMAKTADIR.

ETAP
MOLA İSTANBUL İZMİR MARMARA
INTERNATIONAL HOTELS

KAPALI ÇARŞILAR

İstanbul özellikle batılıların pek büyük ilgi gösterdikleri kapalı çarşıları ile de dikkati çeker. İstanbul'un başlıca iki tane kapalı çarşısı vardır:

MISIR ÇARŞISI

Eminönü ile Sultanhamamı ve Tahtakale'yi birbirine bağlayan noktadadır. Yeni Camii'nin inşaatı sırasında 1660 yılında Turhan Sultan tarafından Yeni Camii mimarlarından Kasım Ağa'ya yaptırılmıştır. İçinde pek çoğu Mısır'dan ve diğer sıcak ülkelerden gelen baharat, bitki kabukları, şifalı otlar satıldığından "Mısır Çarşısı" adıyla anılmıştır. Çarşının altı kapısı vardır. Bunlardan biri Eminönü'ne açılır. Hayli harap duruma gelen Mısır Çarşısı 1940-1943 yılları arasında esaslı bir onarımdan geçirilmiş bulunmaktadır.

KAPALIÇARŞI

Nuruosmaniye, Çemberletaş, Çarşıkapı, Bayezit, Çakmakçılar Yokuşu ve Mahmutpaşa arasındaki alanı kaplayan geniş bir saha üzerine inşa olunmuştur. Nüvesini Bedesten teşkil eder. 1461 yılında ahşap olarak inşa edilen Bedesten daha sonra Kalpakçılar Caddesi ve II. Bedesten'in inşasıyla beş misli genişletilmiş ve Kanunî Sultan Süleyman devrinde ahşap ilâvelerle daha da büyümüştür. XVI. ve XVII. yüzyıllarda yangın ve depremler sonucu ağır hasar gören Bedesten'ler 1894 yılında tamamen yıktırılmış ve yerine 1898 yılında kârgir olarak yeniden yaptırılmıştır. Çarşının sekiz kapısı bulunmaktadır. Çarşıda kuyumcular, antikacılar, mobilyacılar, kürkçüler, hazır elbiseciler, halıcılar bulunmaktadır. Sandal Bedesteni adıyla anılan Bedesten'de ise eski eserler ve antika eşyalar açık artırma suretiyle satılmaktadır.

BENDLER

İstanbul'a yüzyıllar boyunca su getiren tesislerdir. Tarihçi Hammer'e göre, Bizans zamanında İstanbul'da iki bend bulunmaktaydı. Bunlar Justinianus Bendi ile Valans Bendi'dir. İstanbul fethinden sonra Türkler tarafından bir çok bendlerle donatılmış ve her köşesindeki çeşmelerinden gürül gürül suların aktığı bir sular beldesi olmuştur. İstanbul'un su ihtiyacının temininde Kanunî Sultan Süleyman devrinin bir dönüm noktası olduğu görülür. İstanbul'un başlıca tarihî bendleri şunlardır:

TOPUZLU BENDİ

Bahçeköy deresindedir. I. Sultan Mahmut tarafından yaptırılmıştır. 1800 yılında genişletilip yükseltilmiştir. Uzunluğu 66 metredir. İçi beyaz mermerle kaplı olup suları Boğaziçi'ne ve Beyoğlu'na akar.

VALİDE BENDİ

Bahçeköy'ün bir kilometre kadar kuzeyindedir. III. Sultan Selim'in annesi Mihrişah Valide Sultan'ın Eyüp'teki hayratına su vermek üzere 1796 yılında yaptırılmıştır. Tamamen mermerdendir. 70 metre uzunluğundadır. Suları Bahçeköy kemeri vasıtasıyla Beyoğlu'na gelir.

KARANLIK TOPUZ BENDİ

Belgrad köyü'nün bir kilometre kadar kuzeyindedir. Topuzludere üzerinde kurulmuştur. Üzerindeki kitabeden Hicrî 1029 (1613) yılında inşa edildiği öğrenilmektedir. 16 metre uzunluğundadır Suları Pirgos'taki "Eğrikemer" ve Eğrikapı'daki su taksim merkezi aracılığı ile Ayasofya'daki su taksim yerine gelmektedir.

ÜÇÜNCÜ AHMET BENDİ

III. Sultan Ahmet devrinde yapılmış olup I. Sultan Mahmut tarafından ciddî biçimde onartılmıştır. Uzunluğu 65 metre olup II. Sultan Abdülhamit tarafından duvarları yükselttirilmiştir.

BÜYÜK BEND

Belgrad köyünün bir kilometre kadar kuzeyindedir. Bizans İmparatoru Konstantin devrinde yaptırılmış ve daha sonra İmparator Andronikos tarafından tamir ettirilen bend daha sonra Osmanlı devrinde Fatih Sultan Mehmet Kanunî Sultan Süleyman, I. Sultan Mahmut ve I. Sultan Abdülhamid zamanlarında yalnız onarılmakla kalmamış aynı zamanda yeni ilavelere de tabi tutulmuş ve ilk hali ile kıyaslanmayacak bir görünüm almıştır. Suları Pirgos'taki Eğrikemer ve Eğrikapı'daki su taksim merkezi aracılığı ile Ayasofya'daki taksim yerine gelmektedir.

YENİ BEND

II. Sultan Mahmut zamanında yaptırılmıştır. 95 metre uzunluğunda olup çok güzel bir görünüşü vardır.

ELMALI BENDİ

Kadıköy tarafının en büyük bendi olarak tanınır. Alemdağı'ndan akan Çavuş deresi ile Kemer deresinin birleşmesinden meydana gelen Elmalı deresinin suları toplanmaktadır. 130 metre uzunluğundadır. Toprak kısmı bir Alman mühendisi ile Şeyh Talât Efendi tarafından yapılmıştır. Cumhuriyet devrinde ciddî bir onarım görüp yeni baştan yapılırcasına büyütülüp genişletilmiştir. Üsküdar ile Kadıköy çevresinin su ihtiyacını karşılamaktadır.

TÜRBELER

İstanbul türbeler bakımından da büyük bir zenginlik arzeder. Osmanlı tahtında hüküm süren 38 padişahtan 29'unun İstanbul'da gömülü bulunması da bunu gösterir İstanbul'da gömülü bulunan 29 padişah ve türbeleri şunlardır:

FATİH SULTAN MEHMET:

Fatih Camii yanındaki türbesinde yatar. Türbe, 1766'da vukua gelen depremde ağır hasar görmüş, yeniden yapılırcasına onarılmıştır.

II. SULTAN BAYEZİT:

Bayezit Camii bahçesinde ve mihrap cihetindeki türbesinde yatmaktadır.

KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN:

Kendi adına bina olunan Süleymaniye Camii'nin doğusundaki türbede yatar. Türbenin dısı oymalı ve mermer kaplıdır. İçindeki çini kitabeler de pek nefistir. Türbe de Mimar Sinan'ın eseridir.

YAVUZ SULTAN SELİM:

Sultanselim Camii yanındaki türbesinde gömülüdür. İçindeki çiniler pek güzeldir. Bir sandık içinde Yavuz'un seccadesi, leğeni ve ibriği saklanmaktadır.

II. SULTAN SELİM:

Ayasofya bahçesindeki türbede yatmaktadır. Padişahın 999'luk tesbihi de burada saklıdır. Türbe Mimar Sinan'ın eseridir.

III. SULTAN MURAT:

Ayasofya'daki türbesini sağlığında kendisi yaptırmış olup burada gömülüdür.

III. SULTAN MEHMET:

Ayasofya'daki türbesinde yatmaktadır.

I. SULTAN AHMET:

Sultanahmet Camii yanında ve Alman Çeşmesi'nin karşısında bulunan türbesinde yatmaktadır. Türbe, 1619'da yaptırılmıştır.

I. SULTAN MUSTAFA:

Ayasofya Müzesi yanındaki kilisenin vaftiz odasında yaptırılan türbesinde yatmaktadır. Bu vaftiz odası fetihten sonra camiin yağhanesi şekline dönüştürülmüştü.

II. SULTAN OSMAN:

Tarihe Genç Osman adıyla geçen padişahın türbesi Sultanahmet Camii'nin yanındadır.

IV. SULTAN MURAT:

Sultanahmet Camii yanındaki türbesinde gömülüdür.

IV. SULTAN MURAT:

Sultanahmet Camii yanındaki türbesinde gömülüdür.

SULTAN İBRAHİM:

Tarihe "Deli İbrahim" adıyla geçen padişah, Ayasofya yanındaki türbesinde I. SULTAN MUSTAFA ile birlikte gömülüdür.

IV. SULTAN MEHMET:

Yeni Camii'nin karşısındaki Turhan Sultan'ın türbesinde gömülüdür.

III. SULTAN SÜLEYMAN:

Süleymaniye Camii'nin doğusundaki türbesinde yatar.

II. SULTAN AHMET:

Süleymaniye'deki türbede III. Sultan Süleyman ile birlikte gömülüdür.

II. SULTAN MUSTAFA:

Yeni Cami karşısındaki Turhan Sultan'ın türbesinde gömülü bulunmaktadır.

III. SULTAN AHMET:

Yenicami karşısındaki Turhan Sultan türbesinde yatar.

I. SULTAN MAHMUT:

Yeni Cami karşısındaki Turhan Sultan türbesinde yatar.

III. SULTAN OSMAN:

Yeni Cami karşısındaki Turhan Sultan türbesinde yatar.

Çemberlitaş Meydanı ve Nuruosmaniye Camii...

III. SULTAN MUSTAFA:

Lâleli Camii yanındaki türbesinde gömülüdür.

I. SULTAN ABDÜLHAMİD:

Bahçekapı'da, Vakıf Han'ın karşısındaki türbesinde gömülüdür.

III. SULTAN SELİM:

Lâleli Camii yanındaki türbede gömülüdür.

IV. SULTAN MUSTAFA:

Bahçekapı'da Vakıf Han'ın karşısındaki türbede yatar.

II. SULTAN MAHMUT:

Cağaloğlu'nda Türbe adıyla anılan semtteki türbede yatar. Bu türbe "Sultan Mahmut Türbesi" adıyla anılır.

SULTAN ABDÜLMECİD:

Sultanselim Camii yanındaki Yavuz Sultan Selim'in türbesinde gömülüdür.

SULTAN ABDÜLAZİZ:

Cağaloğlu'ndaki Sultan Mahmut türbesinde yatar.

V. SULTAN MURAT:

Yeni Camii yanında annesi Şevkefza Sultan'ın türbesinde gömülüdür.

II. SULTAN ABDÜLHAMİD:

Cağaloğlu'nda Sultan Mahmut türbesinde yatar.

V. SULTAN MEHMET (SULTAN REŞAT):

Eyüp'te ortaokul binası yanındaki türbesinde yatar.

İstanbul'da ayrıca pek çok sehabenin türbesi ve mezarı da bulunmaktadır. Arap İslâm orduları İstanbul'a beş sefer yapmışlar, bunların ikisinde (668 ve 715) şehri kuşatmışlardır. Hazret-i Muhammed'in tanışıp sohbette bulunduğu ve sevdiği bir çok zatın da bu savaşlara katıldığı, içlerinden bazısının savaşırken şehit düştüğü, bazısının da bu kuşatma sırasında eceli ile öldüğü bilinir. "Sehabe" namıyla anılan bu ulu kişilerin kabirleri ve türbeleri İstanbul'dadır. Bugün bu Sahabe kabirlerinin bir kısmı kesinlikle bilinmekte, bir kısmının ise sehabelere ait bulunduğu söylenmektedir. Bunların en başında Ebâ Eyyûb-ül Ensarî Hazretleri ve türbesi gelir.

EYÜP SULTAN TÜRBESİ:

Bir çok cihad ve gazalarda İslâm ordularının bayrağını taşımış bulunan, Hazret-i Muhammed'in bayraktarı Abû Eyyûb-ül Ensarî'nin İstanbul kuşatmasına katıldığı, burada surlar dibinde öldüğü bilinmekte, ancak mezarının yeri bilinmemekte idi. Bu kabrin yeri İstanbul'un son kuşatması sırasında Fatih Sultan Mehmed'in hocası büyük islâm mütefekkiri Akşemseddin tarafından istihare suretiyle tespit edilmiş ve mezar meydana çıkarılmıştı. Bu mezarın üzerine fetihten hemen sonra Fatih Sultan Mehmet tarafından bir türbe, yanına da bir cami yaptırılmıştır. Eyüp Sultan Türbesi bugün İstanbul'un en önemli ziyaret yeridir. Türbe her gün binlerce mümin tarafından ziyaret edilmektedir.

ABDULLAH-ÜL-ENSARİ

Sultan Hamamı'nda, Hasan Hüseyin yokuşunda, Salmatomruk denilen yerin alt yanındaki kabrinde yatmaktadır.

ABDULLAH-ÜL-HUDRİ:

Eğrikapı civarında Kandilli Türbe Sokağı'ndaki kabrinde medfundur.

ABDURRAHMAN-I ŞAMİ:

Ayasofya Müzesi civarında ki kabrinde medfundur.

AHMED-ÜL-ENSARİ:

Ayvansaray civarında Toklu Dede Mahallesi'ndeki kabrinde yatmaktadır.

EBÛ ŞEYBET-İL HUDRİ:

Hazret-i Muhammed'in süt kardeşidir. Ayvansaray yakınındaki kabrinin üzerindeki türbe Fatih Sultan Mehmet tarefından yaptırılmıştır. Toklu İbrahim Dede adında bir zat uzun yıllar burada türbedarlık yaptığından bu çevre Toklu Dede Mahallesi adıyla anılır.

DİĞER TÜRBELER

İstanbul'da medfun bulunan diğer sehabe şunlardır: Hamdullah-il Ensari, Âmir, Amr ibn-ül As, Baba Cafer, Câbir, Cafer-i Ensarî, Dâye Hâtun, Ebu Said-il Hudrî, Ebud Dürdâ, Ebû Zerr-il Gıfarî, Edhem, Hâfir, Hasan ve Hüseyin, Hüsam İbn-i Abdullah, Fatma ve Sâkine hanımlar, Muhammed-ül Ensarî, Şa'be, Süfyan ibn-i Ubeyne.

SARNIÇ VE KEMERLER

İstanbul'un bir kısmı Bizans, bir kısmı Osmanlı döneminde yapılmış belli başlı sarnıç ve kemerleri şunlardır:

BOZDOĞAN KEMERİ:

Ayakta kalabilen kısmı Atatürk Bulvarı üzerindedir. Bizans yapısıdır. 20 metre yüksekliğinde ve 1200 metre uzunluğundaki bu kemer 364-378 yılları arasında tamamlanmıştır. Günümüze 500 metre kadar bir kısmı kalabilmiştir.

EĞRİ KEMER:

Kâğıthane'dedir. Yüksekliği 35 metredir. Bizans yapısı olup Belgrad ormanlarındaki suların Ayasofya'ya naklinde kullanılırdı.

JUSTİNİANUS KEMERİ:

Alibeyköyü deresi geçidindedir. 4 büyük kavisli ve iki katlı olup uzunluğu 270 metre kadardı. Günümüze az bir kısmı kalabilmiştir.

		Telefon
Büyük Tarabya	Lüks	621000
Çınar	Lüks	732910
Divan	Lüks	464020
Hilton	Lüks	467050
Marmara Etap	Lüks	448850
Sheraton	Lüks	489000
Dragos	1	520503
Etap (Tepebaşı)	1	448880
Maçka	1	401053
Pera Palas	1	452230
Anka	2	256002
Carlton	2	621020
Dilson	2	435372
Keban	2	433310
Olcay	2	250332
Sözmen	2	234006
TMT	2	673334
washington	2	262415
Akgün	3	280261
Bale	3	431530
Büyük Keban	3	283580
Cidde	3	225632
Çırağan	3	463145
Gezi	3	452167
Harem	3	332025
İmparator	3	431570
İpek Palas	3	289724
Kalyon	3	266250
Kavak	3	497271
Kennedy	3	434090
Kordon	3	266250
Plaza	3	453273
Santral	3	454120
Suadiye	3	581120
Şahinler	3	286678
Topkapı	3	254240
Toro	3	280273
Yenişehir Palas	3	498810
Ağan	4	278550
Astor	4	224423
Avrupa	4	452116
Babaman	4	268238
Bebek	4	633000
Bern	4	232462
Bostanoğlu Turistik Tesisleri	4	555088
Çınardibi	4	581150
Ebru	4	233119
Ediz	4	265692
Engin	4	364727
Eriş	4	278950
Evren	4	255248
Eyfel	4	277745
Florida	4	281021
Geçit	4	278839
Güray	4	222868
Hakan	4	289748
Hislon	4	257233
İnka	4	492044
İtalya	4	448073
Kent	4	277850
Kilim	4	238411
Konak	4	484744
Metin	4	212795
Mini Harem	4	335176

MOTELLER

1	Ataköy Motel	720802
1	Yeşilköy Motel	732995

BÜYÜKADA'DA

4	Splendid Otel	516950
3	Villa Rifat (Pansiyon)	516068

FLORYA'DA

2	Florya Motel	791634

KARTAL'DA

4	Camlı Otel	533809
1	Dr. Erdim Turistik Tesisleri (Motel)	533719
2	Villa Marmara (Motel)	521450

KİLYOS'DA

1	Kilyos Motel	620288

KUMBURGAZ'DA

1	Marin Motel	102

ÇEKMECE'DE

1	Baler Motel	738633

PENDİK'DE

2	212 Motel	540060
1	Pen Pansiyon	540054

SİLİVRİ'DE

1	Solu Motel	03

ŞİLE'DE

3	Değirmen Otel	48-148
Oberj	Kumbaba	38

İstanbul Üniversitesi giriş kapısı...

OSMANLI DÖNEMİ VE SONRASI EĞİTİM-ÖĞRENİM MERKEZİ OLAN İLİMİZ...

İSTANBUL kuruluşundan bu güne dek eğitim alanında önder il olmuştur. Osmanlı döneminde eğitim ve öğretim olanaklarının büyük bir bölümünü bağrında toplayan İstanbul, genç cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak günümüze gelene de önemini korumuştur.

1980 sayımına göre ilde okuma-yazma oranı yüzde 86.3'tür. Ancak 23 Mart 1981 yılanda başlatılan okuma-yazma seferberliği sonucunda bugüne dek toplam 6 bin 476 kurs açılmıştır. Bu kurslara 131 bin 443 kadın ve 17 bin 631 erkek devam ederek okuma yazma öğrenmişlerdir. İstatistiklere göre ilde ilköğrenim çağını geçmiş ve okuma-yazma bilmeyen 566 bin 742 kadın ve 81 bin 952 erkek bulunmaktadır.

İstanbul'daki ilkokulların sayısı toplam 900'dür. Bu okullarda 15 bin 892 öğretmen, 557 bin 801 öğrenciye eğitim yaptırmaktadır.

İldeki ortaokulların sayısı da 150'dir. 150 ortaokulda 3 bin 236 öğretmen ve 155 bin 132 öğrenci bulunmaktadır.

İstanbul'daki lise sayısı 108'dir. Liselerde 5 bin 982 öğretmen ve 66 bin 32 öğrenci vardır. İstanbul'da köklü geçmişe sahip liseler ün yapmıştır. Galatasaray Lisesi, Kabataş Lisesi, İstanbul Erkek Lisesi, Haydarpaşa Erkek Lisesi, Pertevniyal Lisesi, ve Vefa Lisesi gibi 50 yılı aşkın süredir eğitim veren okullar bulunmaktadır.

İstanbul Teknik Okullar açısından da hayli zengindir. İldeki 71 teknik okulda 41 bin 101 öğrenci 2 bin 224 öğretmen tarafından eğitilmektedir.

Bu arada İstanbul'da 124 tane de özel okul bulunmaktadır. Bu okullarda 26 bin 269 öğrenci ve bin 720 öğretmen bulunmaktadır.

İstanbul'un eğitim sorunları hızlı kentleşme yüksek doğum oranı ve gecekondu olgusu nedeniyle büyümektedir.

İlin eğitim alanındaki en büyük sorunu bina yetersizliğidir. Bu nedenle okullarda ikili hatta üçlü eğitim yapılmaktadır. Hızla gelişen kent âdeta her geçen gün yeni semtler kazanırken, bunu gecekondu yerleşim birimlerine okul götürmek başlı başına sorun olmaktadır. Acrıca ilde konut bulmak büyük bir problem olduğu için, öğretmenlerin lojman gereksinimi önem kazanmaktadır.

YÜKSEK ÖĞRETİM

İstanbul'da yüksek öğretim 1863 yılında Darülfünun-ı Osmanî ile başlar. 1900'de Darülfünun-ı Şahane adına alan kurum, 1908'de Darülfünun-ı Osmanî, 1923'te İstanbul Darülfünunu ve 1933'te İstanbul Üniversitesi adını almıştır. İstanbul Üniversitesi yalnızca İstanbul'un değil, Türkiye'nin ilk yüksek öğretim kurumudur.

İstanbul, yüksek öğretim konusunda da diğer konularda olduğu gibi, pekçok ili geride bırakacak kadar gelişmiştir. Kent bugün 100 binin üzerinde öğrenciye yüksek öğretim olanağı vermektedir.

İstanbul'daki yüksek öğretim kurumları ile öğrenci, öğretim elemanları, idarî personel ve öğretim birimleri dağılımları şöyledir:

Kurumun Adı ÜNİVERSİTE	Öğrenci Sayısı	İdari Personel Sayısı	Öğretim Birimleri
İSTANBUL	44.800	7.521	13 Fakülte 5 Yüksek Okul 7 Enstitü
BOĞAZİÇİ	3.542	506	4 Fakülte 6 Enstitü 3 Yüksek Okul
MARMARA	28.000	610	9 Fakülte 3 Enstitü 2 Yüksek Okul
MİMAR SİNAN	3.039	309	3 Fakülte 2 Enstitü 1 Konservatuar
YILDIZ	12.500	600	4 Fakülte 1 Yüksek Okul
TEKNİK	15.000	600	10 Fakülte 2 Yüksek Okul 3 Enstitü 1 Konservatuvar

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"

Türk ticaret ve ekonomisine, eşsiz limanı, çeşitli sınai tesisleri, özellikle doğa güzelliği ve tarihî eserleri ile de turizm bakımından da büyük katkısı bulunan İstanbul'da Türk Ticaret Bankası önemli görevini 55 yıldan beri yaygın şekilde yapmanın gururunu taşımaktadır.

İSTANBUL İL MERKEZ ŞUBELERİ

İstanbul, Aksaray, Allbeyköy, Altınbakkal, Altıyol, Avcılar, Bahariye, Bahçelievler, Bakırköy, Balat, Balıpaşa, Balmumcu, Bayrampaşa, Bebek, Beşiktaş, Beykoz, Beyoğlu, Bostancı, Cevizli, Cihangir, Çağlayan, Çapa, Çarşıkapı, Çiftehavuzlar, Dolayoba, Eronköy, Esenler, Etiler, Eyüp, Fatih, Feneryolu, Fındıklı, Fikirtepe, Galata, Galatasaray, Gayrettepe, Gaziosmanpaşa, Gedikpaşa, Göztepe, Gültepe, Güngören, Halıcıoğlu, Hasırcılar, İncirli, Kadıköy, Karagümrük, Kartal, Kasımpaşa, Kocamustafapaşa, Kocasinan, Kurtuluş, Küçükçekmece, Küçükköy, Küçükmustafapaşa, Küçükpazar, Küçükyalı, Lâleli, Levent, Mahmutpaşa, Maltepe, Mecidiyeköy, Nişantaşı, Nuruosmaniye, Ortaköy, Osmanbey, Paşabahçe, Pendik, Perşembepazarı, Rami, Rızapaşa, Sarıyer, Sefaköy, Sirkeci, Site, Suadiye, Sultanhamam, Şirinevler, Şişhane, Şişli, Taksim, Tarlabaşı, Teşvikiye, Topçular, Tophane, Ümraniye, Üsküdar, Yeldeğirmeni, Yenibosna, Yenişehir, Yeşilköy, Yüksekkaldırım, Zeytinburnu.

İstanbul İli Şubeleri
Büyükçekmece, Çatalca, Silivri, Tuzla, Yalova.

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"

HALİT ÇAPIN

SULUKULE

SULUKULE'de kendinizi kuş gibi hissedersiniz... Hissedersiniz değil, kuş gibisinizdir. Sulukule sakinleri de kedi...

Sizi gördüklerinde önce bir yalanırlar. Sonra...

Sonra yutuverirler...

Sulukule İstanbul'un en pahalı eğlence yeridir...

Sulukule Paris'in Maxim'inden bilem pahalıdır hatta.

KUŞATMA

Tarihte İstanbul'un kuşatılmalarına boş verin siz. İstanbul surları en büyük kuşatılmaları şimdilerde yaşamaktadır. Sulukule de öyleydi... Bir duvar surlardan, üç duvar kendilerinden sıram sıram evler.. Kemanlar, darbukalar, kanunlar... Ve de çengiler...

İstimlake tabii tutulduğunda —**Surlar kuşatmadan biraz olsun kurtulsun diye**— Sulukule'de evlerde eğlenebilmek için, polisten izin alınırdı.

Biz de giderdik Sulukule'ye hani...

Gecelerden bir gece... Aksaray Pazarı'ndan donandık... Balıklar, pastırmalar, sucuklar, salamlar, soğanlar sarmısaklar... Sulukule'de rakı içip **"çingen avradı"** oynatacağız... Bu avrat oynatmak bizim toplumumuzda eski... Konyanın oturak âlemleri de iyidir ya, tehlikeli...

Sulukule'de cümbüşle karşılandık. Darbuka daha havaya girmemiş. Anlattık. Sofra kurulacak dedik. Saz dedik... Kızlar dedik. Hepsi tamam... Hepsi canbaş üstüne... Ama ufak bir sorun.

"Beyciğim" dediler. **"Beyciğim, o eski âlemler şimdi biraz güç. Karakoldan izin alsanız..."**

Sanırım, bu âlemde, kazıklanmak için gidip polisten izin alan kişiler biz olmuştuk. Ama edindiğimiz öğreti de büyüktü hani: Rakı kazıkla iyi gidiyordu. Ne kadar içerseniz için sarhoş etmiyordu.

Kapının açılışı o zamanlar bile büyük para... Çingene, hani para için babasını asar ya, doğru. Hiç din iman yok... Ve dahi paralar peşin... El sıkıştık. Keman ve kanun çalan iki çocuk. Bayağı güzel, bayağı körpe iki çingen kız... Ehh, işin su götürür tarafı var... Eğleneceğiz demektir.

Oturduk... Mezelerin, yiyeceklerin, kendi getirdiklerimizin onda biri ya kondu ya konmadı masaya... Kızlar, ya üç dakika, ya beş dakika oynadılar oynamadılar... Şarkılar hep birlikte. **"Karakaş gözlerin elmas/Bu güzellik sende de kalmaz"**.

Sonra kızlar pırrrr... Parayı verdik, ille göbek atılacak ya, ne edelim kalkıp kendimiz koyulduk oyuna... O hırsla, aöyle çalkalanıyoruz ki, bize kemancı oğlan bile **"Pravo"** çekiyor... Arada bir, oyun sırasında soluk soluğa **"kızlar nerede"** diyoruz, **"gelecek"** diyorlar. Oturarak kız bekleyeceğimize, oynayarak bekliyoruz biz de...

Eğlence Sulukule'de eğer dişli değilseniz saatle... Saati gelince müziği kesiyorlar ve **"Hadi güle güle..."**

Kısacası Sulukule'de hem oynayan sizsiniz, hem parayı yapıştıran... Diyeceksiniz ki, **"Pekiy Sulukule'nin ünü neden bu kadar?"**

O çok eskilerden... O devirleri bilip de yaşayan, şimdi yok... Tevatür... Biz de birisi, bir yere iyi dedi mi, üçü beşi de onu onayladı mı, orası iyidir işte. Yürür gider namı... Sulukule'ye şimdi parayı verecek enayi bulanlar gidiyor... Eğlence acemisi, para babalarını bulanlar. Yoksa işin aslını bilip de, kendi parasıyla Sulukule'ye giden tek bir uyanık İstanbulluya rastlayamazsınız...

Bu yazıyı yazmadan önce, o havalinin güvenlik görevlilerinden birine sordum: **"Yahu Sulukule, o evler yasak değil mi allasen?"**

Cevapladı: **"Ne bileyim... Gelenlerin çoğu Bakanlık görevlisi düzeyinde..."**

İLÇELERİNİ TANIYALIM

GAZİOSMANPAŞA

Edirnekapı'ya dört kilometre uzaklıktaki Gaziosmanpaşa'nın çekirdeğini oluşturan Taşlıtarla Mahallesi, 20 yıl kadar önceleri boş arazi idi. 1950'li yıllardan sonra özellikle Trakya ve Anadolu'dan gelen göçmenler ile hızla kalabalıklaşmaya başlamıştır. Taşlıtarla, 1958 yılına kadar Eyüp ilçesi Rami bucağına bağlı Küçükköy'ün bir mahallesi olarak kalmıştır. 1958 yılında Rami'den ayrılarak Göktepe adı ile Eyüp'e bağlı bir bucak haline gelmiştir. 1963 yılında ise Göktepe bucağı Eyüp ilçesinden ayrılarak Gaziosmanpaşa adıyla bağımsız bir ilçe olmuştur. Ayrıca Eyüp'e bağlı on köy de idare bakımından Gaziosmanpaşa'ya bağlanmıştır.

Gaziosmanpaşa doğudan ve kuzeyden Eyüp, batıdan Çatalca ve güneyden Bakırköy ile çevrilidir. 1980 sayımına göre ilçenin nüfusu 219 bin 26 kişi, yüzölçümü ise 116 kilometrekaredir.

İlçe merkezinde oturanların çoğu işçidir. İlçe merkezi ile Küçükköy çevresi sanayii bölgesidir. Fabrika ve atölyelerin yanı sıra aile üretimi de gelişmiştir.

İlçe köylerinde hayvancılık gelişmiş bir faaliyet alanıdır. Tarımsal faaliyetler ise küçük çapta yapılmaktadır. Küçükköy ve çevresinde dökümcülükte kullanılan döküm kumu ocakları işletilmektedir. Cebeci köyü ve çevresinden de, Cebeci Taşı adı verilen ve inşaatlarda kullanılan siyah taş ocakları bulunmaktadır

KADIKÖY

Geçmişi M.Ö: 3000 yıllarına kadar uzanan Kadıköy, Roma İmparatorluğu'nun egemenliğine geçmeden önce birçok istilaya uğramıştır. Persler'in, İspartalılar'ın, Atinalılar'ın, Bizans ve Makedonyalılar'ın akınlarını karşılamıştır. İskender'in ölümünden sonra Bitinya devletine ve sonra da Bergama Krallığı'na bağlanmış, M.Ö: 133'te de Romalılar'a bırakılmıştır.

Kadıköy Bizanslılar döneminde de çeşitli akın ve istilâlara uğramıştır. Kadıköy, İstanbul'un fethinden yüz yıl önce 1353'te Osmanlılar'ın eline geçmiştir.

İstanbul'un sanki bağımsız, başlıbaşına bir kent özellikleri taşıyan bir ilçesidir Kadıköy. Yalnız Kadıköy değil, Kadıköylüler de kendilerini "nedense" İstanbul'un bütünü içinde saymak istemezler. "Kadıköylüyüm" diyebilmeyi, tarifi biraz zor olan daha çok "gurur" olarak ifade edilebilecek bir özellik sayarlar. Eski Kadıköylüler, anlattıkları bütün öykülerde filanca paşa ya da falanca sefir-i kebir ile komşu olduklarını; İstanbul'un eğlence yerlerini nasıl fethettiklerini, Moda ya da Serkidoryan Kulübü'nde kiminle dansettiklerini anlatmadan edemezler.

İstanbul'un en hızlı büyüyen ve son yirmi yıl içinde nüfusu özellikle başka illerden gelenlerle on katından fazla artan bu ilçemiz, doğaldır ki, bugün eski kimliğinden pek çok şey kaybetmiştir. Eski bahçeli, ahşap köşklerin yerini beton yığını apartanlar almış; büyüme temposundaki aşırı hız, bölgenin en büyük özelliği olan "temizlik"ten pek eser bırakmamıştır.

Halen Kadıköy ilçesi 22 mahalle muhtarlığına bölünmüştür. Bucak kuruluşları kaldırılmıştır. Bugün Kadıköy'deki bazı muhtarlıkların nüfusu, birçok illerimizin merkez nüfusundan fazladır.

1980 sayımı sonuçlarına göre Kadıköy'ün nüfusu 468 bin 217 kişidir. Buna karşılık, kapladığı alan ise sadece 33 km2'dir. Kilometrekare başına 14bin 188 kişi düşmektedir.

SARIYER

Sarıyer eski dönemlerde pek yerleşim birimi olmayan, ormanlık, bağlık ve bahçelik bir bölge idi. Sarıyer'in yerleşim birimi olarak değerlendirilmesi İstanbul'un Fatih tarafından fethinden sonra başlamaktadır. Sarıyer'in ilk sakinleri, bağ ve bahçe işleriyle uğraşan Türkler ile balıkçılık, gemicilik ve meyhanecilikle geçimlerini sağlayan Rumlar'la Ermeniler'di.

Doğal güzelliklerine doyum olmayan Sarıyer, bugün olduğu gibi geçmişte de zevk ve eğlence yeri idi. Eğlenmek amacı ile buraya gelenler sarı lira harcadıkları için ilçenin adının da "sarı lira yer"den geldiği söylenmektedir. Bir başka söylentiye göre ise ilçenin adı toprağının sarı olmasından kaynaklanmaktadır.

Sarıyer 1930 yılında ilçe haline getirilmiştir. Daha önceleri mahalle ve köyleri ilçelere bağlı bulunuyordu. Sarıyer,, Eyüp, Şişli, Karadeniz tarafından çevrilmiştir. İlçenin nüfusu 117 bin 659 kişi, yüzölçümü de 146 kilometrekaredir.

Boğaziçi'nin bitiminde şirin koylarla süslü Sarıyer, İstanbullular'ın huzur beldesidir. Adakların adandığı Telli Baba Türbesi, dünyanı en lezzetli balığının yenildiği Kavaklar, bugün bile mimarisi ile gezip görenleri büyüleyen Rumelihisarı, Sarıyer denince akla ilk gelen köşelerdir.

Kadıköy İskelesi...

ÇATALCA

Bizans İmparatorluğu döneminde Matrai adı ile bilinen Çatalca, Osmanlılar'ın yönetimi altına girene dek sayısız savaşa sahne olmuş, sayısız kez istilÿa uğramıştır.

Türk Hun İmparatoru Atilla, 447 yılında büyük ordusu ile Çatalca'dan geçip Büyükçekmece'ye kadar gelerek Bizans'ı vergiye bağlayıp geri dönmüştür. Daha sonra 616 yılında Avar Türkleri, 813'te de Kurum Han komutasındaki Bulgar Türkleri Çatalca üzerinden İstanbul'a kadar gelmişlerdir.

Bizanslılar döneminde Matrai kenti geniş ormanları bir av merkezi idi. Çatalca, 1. Murat tarafından Bizanslılar'dan alınmıştır.

Çatalca, 1865 yılına kadar "Havassı Hümayun"a bağlı kadılıklardan biri olarak kalmıştır. 1865 yılında Meclis-i İdari-i Liva-yı Zaptiye'ye bağlandı. İstanbul Valisi konumundaki Zaptiye Müşiri bölgenin en büyük yönetim amiri oldu. 1867 yılında ise kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Marmara Denizi, batısında Edirne ve doğusunda İstanbul olan bir sancak halini almıştır.

Kurtuluş Savaşı'nda Doğu Trakya'nın Türk jandarma kuvvetleri tarafından teslim alınması üzerine geçici olarak kurulan Çatalca ilinin merkezi olmuştur.

26 Haziran 1926 tarihinde Çatalca ili kaldırılarak İstanbul'a bağlı bir ilçe durumuna getirilmiştir.

Nüfusu 89 bin 57 kişi olan Çatalca'nın yüzölçümü de 1715 kilometrekaredir. Çatalca, yüzölçümü açısından İstanbul'un en büyük ilçesidir.

İlçe merkezi Avrupa'ya uzanan demiryolu üzerinde ancak denize uzaktır. Fakat Çatalca, hem Marmara Denizi'ne hem de Karadeniz'e uzanan sınır içinde bulunduğu için turistik öneme sahiptir.

Çatalca'nın turistik yönden en gelişmiş bölgesi Kumburgaz ve çevresidir. Marmara kıyısında bulunan Kumburgaz, Silivri'ye kadar uzanan kıyı şeridinde doğal bir plaj durumundadır.

KARTAL

Çok eski dönemlere dayanan bir geçmişe sahip olmasına karşın, Kartal hakkındaki bilgiler ancak Bizanslılar'la başlamaktadır.

Verimli topraklarının çeşitli meyvelerin yetişmesine elverişli olması ve Prens Adaları'nın hemen karşısında bulunması nedeniyle Kartal işlek bir liman haline gelmiştir. Bu nedenle Bizanslılar buraya Kartalimeni adını vermişlerdir.

Pendik'in Bizanslılar dönemindeki adı Pandikyan idi. Pandikyan yekpare duvar anlamına gelmektedir. Bizanslılar örgütlü bir savunma sistemi kurdukları bu yöreyi kalın duvarlarla çevirmişlerdir. Ancak bugün o görkemli savunma hattından geriye birşey kalmamıştır.

Pendik, Kartal ve Maltepe 1080 — 1083 yıllarında Selçuk Sultanı Süleyman Şah tarafından istila edilmiştir. 1086 yılında Süleyman Şah'ın ölümünden sonra bu bölge Ebul Kasımi adındaki büyük bir kumandanın eline geçmiş ancak 1090 yılında Bizanslılar tarafından geri alınmıştır. Kartal, 1400 yılında Osmanlılar'ın eline geçerek Türk topraklarına katılmıştır.

Kartal ilçesi doğudan Gebze, kuzeyden Beykoz ve Üsküdar, batıdan Kadıköy ile Marmara Denizi ve güneyden Marmara Denizi ile çevrilidir. İlçenin yüzölçümü 433 kilometrekare, nüfusu da 413 bin 839 kişidir.

Kartal karma bir ekonomiye sahiptir. Önceleri balıkçılık önemli bir ekonomik etkinlik iken ilerleyen yıllarda özellikle kıyılarda sebzecilik gelişmiştir. Son yıllarda sebzecilik eski önemini kaybetmiştir. Kartal, İstanbul'un en büyük sanayii bölgelerinden biridir. Türkiye çapında çok sayıdaki fabrika, Kartal ilçesi sınırları içinde yeralır.

Uzun yıllardan beri İstanbul'un bir yazlık yöresi olarak bilinen Kartal, Anadolu yakasında ve Marmara Denizi kıyısındadır.

İŞ BANKASI
Güven

Türkiye İş Bankası'na halkımızın beslediği güvenin en sağlam delili, tasarruflarını bu bankaya emanet etmiş olan sekiz milyona yaklaşan müdidir.
1981 yılı sonu itibariyle verilen bu sayı, her geçen gün artmaktadır.

İş Bankası, kendisine duyulan bu güveni nasıl sağlamıştır?

Türkiye İş Bankası, kurulduğu günden beri, en güç zamanlarda dahi, soğukkanlı, tutarlı olmuştur.
Olayları gerçekçi açıdan ele almış ve değerlendirmiştir.
İş Bankası'nın bütün faaliyetlerinde iyi niyet esas olmuştur.
Türkiye İş Bankası, şimdiye kadarki bütün uygulamalarda, gerek tasarruf sahipleri, gerekse tüm ekonomimiz için yararlı olanı yapmıştır.
Bir vaatte bulunurken, bu vaadin yerine getirilebilir

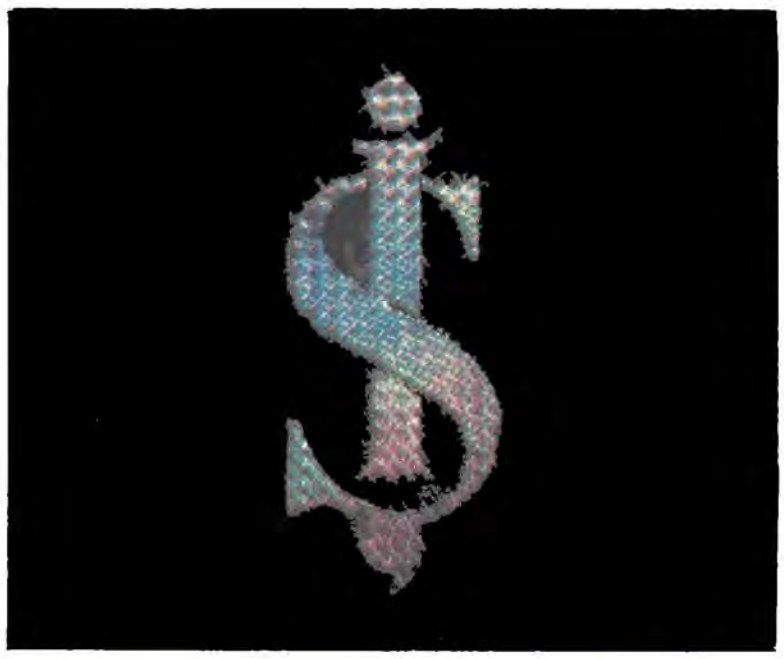

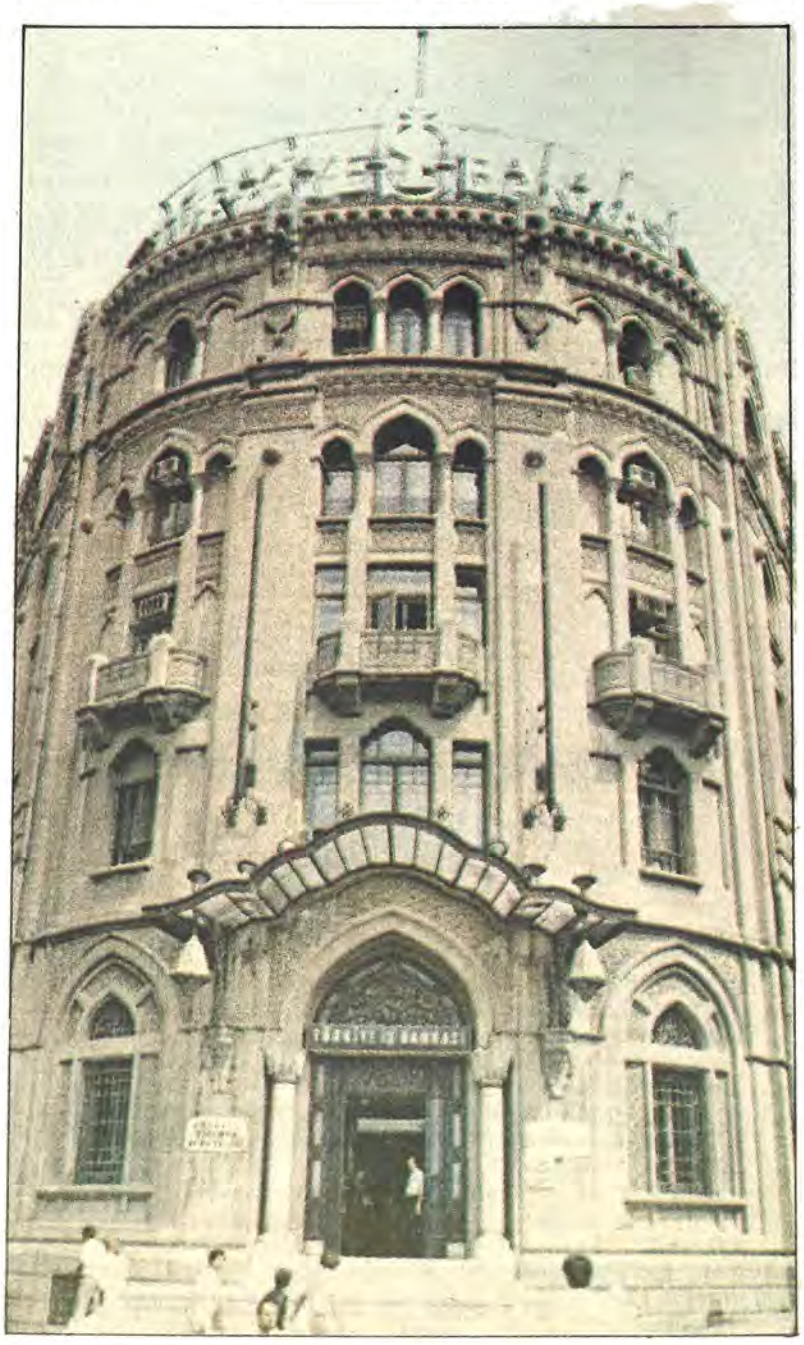

olmasına önem vermiştir.

İş Bankası'na duyulan güvende, kuruluşundaki özellik etkili olmuştur.
İş Bankası Atatürk'ün desteğiyle ve halkımızın iştirakleriyle kurulmuştur.
Daha sonra, paysahiplerinin sayısı artmıştır. Ayrıca, İş Bankası'nın en büyük paysahiplerinden biri de İş Bankası çalışanlarıdır.

İşte bu nedenlerle, İş Bankası'nın yıllardan beri kullandığı "paranızın ve istikbalinizin emniyeti" sözü, gücünü, halkımızın kendisine duyduğu güvenden almaktadır.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

ENAJANS

Önemli kişiler

FAHRİ S. KORUTÜRK - 1903 yılında doğmuş. 1923 yılında teğmen rütbesiyle Deniz Kuvvetleri'ne katılmıştır. 1933'te Deniz Harp Akademisi'ni bitirmiş, Roma, Berlin ve Stokholm'de deniz ataşeliği yapmış. 1950'de Tuğamiral olmuştur. 1960'da Deniz Kuvvetleri Komutanı ve Oramiral iken, Moskova Büyükelçiliği'ne atanmış sonra Madrid Büyükelçisi. 1968'de Cumhurbaşkanı kontenjanından senatör. 6 Nisan 1973'te Türkiye'nin altıncı Cumhurbaşkanı olmuştur. Yedi yıllık süresinin sonunda görevinden ayrılmış. Tabiî Senatör olarak bir süre daha Senato'da çalışmıştır.

BÜLENT ECEVİT—(1925) Gazeteci, başbakan, CHP genel başkanı, Prof. Fahri Ecevit'in oğlu. Robert Kolej'de okudu. Genç yaşlarında gazeteciliğe başladı. 1957'de milletvekili seçildi. Daha önce bir süre İngiltere'de basın ataşe yardımcısı olarak çalışmıştı. 1960 kurucu meclisinde üye ve 1961'den 1980 yılına kadar da milletvekili. İnönü'nün kurduğu ortaklık hükümetlerinde çalışma bakanı. Sendikalar ve Toplu Sözleşme Yasası bakanlığı döneminde çıktı. 1973'de CHP genel başkanı oldu. Üç kez başbakanlık yaptı. Şairdir ve şiirlerini toplayan bir kitabı vardır.

İBRAHİM ŞEVKİ ATASAGUN - 1899'da doğmuştur. Askeri doktor olduktan sonra 1922'de Kurtuluş Savaşı'na katılmış, akademik kariyerde önce doçent sonra Hijyen Profesörü olmuş. 1953'te generalliğe, 1956'da da tümgeneralliğe terfi etmiş. MSB Sağlık Dairesi Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığı yapmış. 1961'de politikaya girmiş, senatör seçilmiş, 1965-1970 arası Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı yapmıştır.

KAZIM KARABEKİR: - (1882 - 1948) - Kurtuluş Savaşı kahramanlarından Orgeneral. 1905'te Kurmay Yüzbaşı olmuş, İttihat ve Terakki'nin Manastır şubesini kurmuş. Balkan Savaşları'na katılmış, Birinci Dünya Savaşı'nda Genelkurmay İstihbarat Dairesi Başkanlığı, Kolordu Komutanlığı yapmış, Kurtuluş Savaşı'nı başlatan üç generalden biri olarak, Mustafa Kemal'in en büyük desteklerinden olmuş, Şark Cephesi Komutanı olarak, Ermenilerle savaşmış, Kars Antlaşmasını imzalamış. 1924'te Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası Başkanı olmuş, İstiklâl Mahkemesi'nde yargılanıp aklanmış, 1946 - 1948 yılları arasında da Büyük Millet Meclisi Başkanlığı yapmıştır.

Bülent Ecevit

ALİ FUAT CEBESOY - (1882 - 1968) - Kurtuluş Savaşı kahramanlarından Orgeneral. 1905'te Kurmay Yüzbaşı olmuş, Rumeli'nde eşkıya takiplerinde yararlık göstermiş, Balkan savaşlarına katılmış, Birinci Dünya Savaşı'nda Kolordu komutanlığı yapmıştır. Bu arada general olan Cebesoy, Kurtuluş Savaşı'nın başlangıcındaki üç generalden biri ve Atatürk'ün en yakın arkadaşlarındandır. Umum Kuvay-ı Milliye Komutanlığı, Garp Cephesi Komutanlığı yaptıktan sonra Moskova Büyükelçiliği'ne gönderilmiş, savaştan sonra Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın genel sekreteri olmuş, İstiklal Mahkemesi'nde yargılanmış, aklanmıştır. 1939'da Bayındırlık, 1943'te Ulaştırma Bakanlığı yapmış, 1948'de TBMM Başkanı seçilen Cebesoy, 1961'e kadar da milletvekilliği yapmıştır.

FUAT SİRMEN - (1899 - ....) - İstanbul ve Roma Hukuk fakültelerini bitirmiş Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nda bulunmuş. 1935'de milletvekili seçilmiş, İktisat ve Adalet bakanlıkları, 1961 - 1965 arasında da TBMM Başkanlığı yapmıştır.

HAMDULLAH SUPHİ TANRIÖVER (1886—1966) - Eğitim Bakanı, hatip, büyükelçi, milletvekili, Darülfünun Müderrisi. Son Osmanlı Mebusan Meclisi üyesi.

CAMİ BAYKUT - (1877 - 1958) - Asker ve siyaset adamı. Harbiye'yi bitirdi, yedek yüzbaşı oldu. 1908 - 1918 arası Osmanlı Meclisi'nde mebus. Kurtuluş Savaşı başında Sivas Kongresi'ne Aydın temsilcisi olarak katıldı, ilk İcra Encümeninde görev aldı. İçişleri Bakanı oldu. Ankara Hükümeti'nin temsilcisi olarak Roma'ya gönderildi. Dönmeyince 1922'de istifa etmiş sayıldı, 1938'den sonra dönünce Tan, Yeni Dünya ve Görüşler dergi ve gazetelerinde yazarlık yaptı.

HAKKI BEHİÇ BAYİÇ - (1886 - 1943) - Siyaset adamı, Dışişleri ve Maliye Bakanı. Sivas Kongresi delegesi. Denizli milletvekili, yazar.

Dr. REFİK SAYDAM - (1882 - 1942) - Başbakan, İçişleri ve Sağlık Bakanı, Darülfünün Tıp Müderrisi, Mustafa Kemal'le Samsun'a çıkanlardan asker hekim.

MEHMET AKİF ERSOY- (1873 - 1936) - Şair, İstiklâl Marşı yazarı. Öğrenimini Medrese ve Baytar Mektebinde yaptı. Almanya'da istihbaratçı olarak yetiştirildi. Teşkilâtı Mahsusa'da görev yaptı, ilk TBMM'ye Burdur milletvekili seçildi, devrimler sırasında şapka giymeyi kabul etmediğinden Mısır'a gitti, bir süre orada Camiül Ezher'de hocalık etti.

KILIÇ ALİ (KILIÇ) - (1889 - 1971) - Kurtuluş Savaşı'nda Yunanlılara karşı Ayvalık'ta ilk askerî direnişi yürüten komutan. Maraş ve Antep havalisi Kuvayı Milliye Komutanı, ilk TBMM üyelerinden.

ALİ CENANİ - (1872 - ....) - Siyaset ve devlet adamı. Ticaret Bakanı. 1908 - 1918 Osmanlı Mebusan Meclisi'nde mebus. İngilizlerce Malta'ya sürülmüş, dönüşte Ankara Meclisi'ne katılmış, Fethi Okyar ve İnönü kabinelerinde yer almış, bakanlık yapmıştır.

REFET BELE - (1881 - 1963) - Kurtuluş Savaşı kahramanlarından, General, İçişleri ve Savunma Bakanı, ilk TBMM'den 1950'ye kadar milletvekili.

FEVZİ ÇAKMAK - (1876 - 1950) - Mareşal. Başbakan, Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı. Kurtuluş Savaşı komutanlarından. Osmanlı Devleti Harbiye Nazırı, Erkânı Harbiye Reisi. TBMM'nin ilk üç döneminde Kozan Mebusu. Millet Partisi Fahri Başkanı.

SELAHATTİN KÖSEOĞLU - (Çolak Selahattin Bey) - (1882 - ...) - Kurtuluş Savaşı komutanlarından, 3. Kor. Komutanı, TBMM'nin I. Dönem Mersin milletvekili. Kurmay Albay.

İBRAHİM SÜREYYA YİĞİT - (1880 - 1952) - Kurtuluş savaşçıları kadrosundan, yönetici, milletvekili, Mülkiye mezunu, kaymakam, mutasarrıf, 1902'de, fesat cemiyeti kurduğu için kalebentliğe mahkûm oldu, Amasya'da Mustafa Kemal Paşa'nın yakın yardımcılarından.

RAUF ORBAY - (1881 - 1967) - Kurtuluş Savaşı kadrosundan, Başbakan, Bahriye Kurmay Albayı, Hamidiye kahramanı, Osmanlı Devleti Bahriye Nazırı, Mondros Mütarekesi imzacısı, Sivas Kongresi delegesi, Heyeti Temsiliye üyesi, Amasya Toplantısı ve Erzurum Kongresi delegesi, Trekkiperver Cumhuriyet Fırkası ikinci reisi, İstiklâl Mahkemesi'nde yargılandı, Londra Büyükelçisi.

RUŞEN EŞREF ÜNAYDIN - (1892 - 1959) - Yazar, öğretmen, milletvekili, gazeteci.

FALİH RIFKI ATAY - (1893 - 1971) - Gazeteci, yazar, milletvekili.

Dr. İBRAHİM TALİ ÖNGÖREN - (1871 - 1952) - Kurtuluş Savaşı kadrosundan, askerî hekim, albay, Mustafa Kemal Paşa'yla Samsun'a çıkanlardan, Varşova Elçisi, milletvekili, genel müfettiş.

CEVAT ÇOBANLI - (1871 - 1938) - Orgeneral, Osmanlı Devleti Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı, İngilizlerce Malta adasına sürüldü. Dönünce Kurtuluş Savaşı'nın Elcezire Cephesi Komutanlığına atandı, milletvekili seçildi, 1924'te politikadan ayrılıp asker kaldı, 1928'de orgeneral oldu.

BEHİÇ ERKİN - (1876 - 1961) - DDY Genel Müdürü, kurmay albay, Bayındırlık Bakanı, elçi.

İSMAİL CANBULAT - (1880 - 1926) - Politikacı, komiteci, Osmanlı Devleti Dahiliye Nazırı, İstanbul Vali ve Belediye Başkanı, İngilizlerce Malta'ya sürülenlerden. TBMM'nin ikinci dönem milletvekili. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası yöneticisi, Atatürk'e suikast savıyla yargılanıp asıldı.

RECEP PEKER - (1889 - 1950) - Asker, Başbakan, CHP Genel Sekreteri, İçişleri, Savunma, Bayındırlık Bakanı. İlk TBMM'nin başkâtibi.

MEHMET EMİN YURDAKUL - (Hacı) - (1869 - 1944) - Millî Şair. Osmanlı Mebusu, Hicaz, Sivas, Türkocağı kurucusu, Erzurum Valisi, Kurtuluş Savaşı destekçilerinden, milletvekili.

CEMİL UYBADIN - (1880 - 1957) - Asker ve devlet adamı. Harbiye ve Harp Akademisini bitirdi. Kurtuluş Savaşı'nda Çatalca mıntıka komutanlığı yaptı, milletvekili, CHP Genel Sekreteri, İçişleri Bakanı.

İSMAİL HAKKI UZUNÇARŞILI - (1888 - ....) - Tarih Profesörü, milletvekili, eğitim müfettişi.

ABDÜLHAK HAMİT TARHAN - (1852 - 1937) - Şair-i Azam. Osmanlı Ayan Azası, milletvekili, büyükelçi.

AHMET RASİM - (1865 - 1932) - Gazeteci, yazar, milletvekili.

NEVZAT TANDOĞAN - (1892 - 1946) - Ankara Valisi, hukukçu, yönetici, milletvekili, intihar ederek öldü.

ALİ RANA TARHAN - (1883 ....) - Gümrük ve Tekel Bakanı, tek parti döneminin Müstakil Grup Başkanı. Posta Umum Md. milletvekili.

İBRAHİM ALAATTİN GÖVSA - (1889 - 1949) - Şair ve yazar. Milletvekili.

MEMDUH ŞEVKET ESENDAL - (1884 - 1952) - CHP Genel Sekreteri, milletvekili, büyükelçi.

NAŞİT HAKKI ULUĞ - (1901 - ....) - Gazeteci, yazar, milletvekili.

ALİ CANİP YÖNTEM - (1887 - 1967) - Şair, yazar, milletvekili. Mebusu, Tanin Gazetesi Başyazarı, milletvekili.

FUAT KÖPRÜLÜ - (1890 - 1966) - Edebiyat ve Tarih Profesörü, Dışişleri, Devlet Bakanı, Başbakan yardımcısı, DP Kurucusu, Edebiyat Fakültesi dekanı.

HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR - (1864 - 1944) - Romancı, milletvekili.

ABİDİN DAVER - (1886 - 1958) - Sivil amiral, gazeteci, yazar, milletvekili.

SADRİ ERTEM - (1898 - 1943) - Yazar, romancı, milletvekili.

ETHEM İZZET BENİCE - (1903 - 1967) - Gazeteci, yazar, romancı, milletvekili.

İSMAİL HAKKI BALTACIOĞLU - (1886 - 1978) - Profesör, pedagog, İstanbul Darülfününu Emini (Rektör), milletvekili.

CEMİL SAİT BARLAS - (1905 - 1964) - Ticaret, Ekonomi ve Devlet Bakanı, hukukçu, gazeteci, başyazar, milletvekili, Kurucu Meclis üyesi.

AHMET HAMDİ TANPINAR - (1901 - 1962) - Edebiyat profesörü, şair, yazar, milletvekili.

CEMİL CAHİT TOYDEMİR - (1883 - 1956) - Orgeneral, Kurtuluş Savaşı komutanlarından, milletvekili, savunma bakanı.

YUSUF ZİYA ORTAÇ - (1894 - 1967) - Güldürü yazarı, Akbaba Dergisi kurucusu, şair, milletvekili.

ORHAN SEYFİ ORHON - (1890 - 1972) - Şair, yazar, gazeteci, milletvekili.

MİM KEMAL ÖKE - (1884 - 1955) - Operatör doktor, albay, milletvekili.

AKİL MUHTAR ÖZDEN - (1877 - 1949) - Prof. Dr. General, ordinaryüs, milletvekili.

ALİ İHSAN SABİS - (1882 - 1957) - Kurtuluş Savaşı komutanlarından. General. Batı Cephesinde I. Ordu Komutanı iken cephe komutanıyla anlaşamayınca emekli edildi, 1944'de Cumhurbaşkanına hakaretten tutuklandı. 1950'de milletvekili oldu.

Halide Edip Adıvar...

HASAN ALİ YÜCEL - (1897 - 1961) - Millî Eğitim Bakanı, şair, yazar.

ŞEVKET DAĞ - (1875 - 1944) - Ressam, milletvekili.

HÜSEYİN CAHİT YALÇIN - (1875 - 1957) - Yazar, gazeteci, politikacı. Osmanlı

HALİDE EDİP ADIVAR - (1882 - 1964) - Romancı, edebiyat profesörü, milletvekili, Kurtuluş Savaşı'nda onbaşı.

FARUK GÜRLER: - (1913 - 1973) - Genelkurmay Başkanı, Orgeneral, Kontenjan Senatörü.

İLÇELERİNİ TANIYALIM

ŞİŞLİ

Şişli, 1954 yılına kadar Beyoğlu'na bağlı kalmıştır. Bu tarihte Resmî Gazete'de yayınlanan 6324 sayılı Kanun'la bağımsız bir ilçe durumuna getirilmiştir.

İstanbul'un Osmanlılar tarafından fethinden sonra gelişmeye başlayan Beyoğlu semti, 19. yüzyıldan sonra genişlemeye devam ederek Şişli ve Maçka yönünde yayılmıştır.

Cumhuriyet döneminin başlangıcında Beyoğlu'nun bir bucağı olan Şişli, o zamanlar bugünkü ana cadde üzerinde Şişli Meydanı'na kadar kurulu bir yerleşim birimi idi. Çevrede sebze ve çiçek bahçeleri yeralıyordu.

2. Dünya Savaşı'ndan sonra, özellikle 1950'yi izleyen yıllarda büyük bir haz kazanan inşaatlar ve kırdan kente göçün sonucu olarak ortaya çıkan gecekondular, Şişli'nin gelişip büyümesini sağlamıştır.

Varlıklı aileler ile gayri müslim halkın oturduğu Şişli ilçesi, zaman içinde bir ticaret merkezi olarak gelişmiştir

Şişli ilçesi, Sarıyer, Beyoğlu, Eyüp ve Beşiktaş ile sınırlanmıştır. Yüzölçümü dört kilometrekare olan Şişli'nin nüfusu da 467 bin 685 kişidir.

ZEYTİNBURNU

Önceleri kısmen Bakırköy kısmen de Fatih ilçelerine bağlı olan Zeytinburnu, İstanbul'da ilk ve büyük gecekondu olgusunu yaşayan bölgedir. Kısa zamanda gelişip serpilen Zeytinburnu'nun idarî hizmetlerinin daha kolaylıkla görülmesi için 1957 yılında ilçe olmasına karar verilmiştir.

İlçenin doğusunda Fatih, kuzeyinde Eyüp, batısında Bakırköy ve güneyinde Marmara Denizi bulunmaktadır.

Zeytinburnu gecekonduları kadar sanayii ile de tanınan bir ilçedir. Zeytinburnu'nda bugün büyüklü küçüklü 350 fabrika ve imalâthane bulunmaktadır. Ülke deri konfeksiyon ve deri işleme tesislerinin önemli bir bölümü Zeytinburnu ilçesi sınırlarında yeralmaktadır.

Zeytinburnu'nun nüfusu 124 bin 543 kişi, yüzölçümü ise 12 kilometrekaredir.